

Curentul

Director: PAMFIL ȘEICARU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA

BULEVARDUL ELISABETA No. 8

TELEFON 512/50

Vintilă, sgârșită, sărăciță, mișogăie, etc. etc.

— Cucoane, vorbi moș Gheorghe Onuț, am venit la d-ta cu o întrebare. Am un nepot, orfan de războiu, care intră în toamna asta în clasa a doua de gimnaz. Băiat harnic și cu tragerile de inimă la învățătură. Și acum mă trezesc deodată cu el, că nu mai vrea să se ducă la școală în ruptul capului. Cică nu mai poate îndura că pe porcelele pe care i le-a sornit ceilalți colegi din clasa lui. Iși face toți batjocorii, de-și mai mare jalea. Și zice, ori își schimbă numele, ori se lasă păguș de învățătură. De aceea am venit să te întreb pe d-ta, dacă legea da voie să-și schimbe omul numele de botez.

— Și care-i numele acesta de așa mare batjocoră, moș Gheorghe? Întreb cu mirare. El zice că Landru, Pipa, Mărunțelu, Hăbuc. Tereute sau măcar Mihălașe Dragănescu?

— Moș Gheorghe ascultă toată enumerarea mea, dând din cap cu amărăciune. Adică: asta n'ar fi nimic. Dar nepotu-său poartă un nume încă mai odios. Fiindcă nu-l ghicești, mi-l spune el.

— Ii zice, Vintilă, sărăcițul de el!

— Bine, Moș Gheorghe! Ii pot opri mirarea crescândă. Dar Vintilă e un nume foarte onorabil. Vintilă se numește și onoratul nostru președinte de consiliu.

— Tocmai de asta! Otează moș Gheorghe Onuț. Aicea-i bubă și aicea șta tot neacuz, e-l chiamă ca și pe onoratu președinte de consiliu, cum zice d-ta... Onoare de asta, fie la el, acolo!

— Recunoșc, moș Gheorghe, că nu e un nume să-l pui la rană. Dar e un nume foarte românesc, un nume de erou de roman din generația „Semăntorului”...

— Moș Gheorghe nu știe ce e această generație Semăntorului. Pri vește în pământ, unde scoarțoște cu vârful bățului, strivind o rămășiță de țărâță, prolește, dușmănos, cum ar sdrobi un vierme vințilos. E amarăt fiindcă vede că tot nu l-am înțeles. De aceea, îmi explic:

— Văd eu că tot n'ai înțeles d-ta, căt amar îmi îndură nepotu, din pricina pocinogului ista de nume. Am să te lămuresc și ai să înțelegi, că nu degeaba am pornit eu om bătrân, să caut dealegare din poartă în poartă... Acuma, d-ta știi că draoi de copchii sud tot ce se vorbește în casă. Și ce aud copchii, în toate casele de romani necăjit de câțiva ani încoace? Vintilă în sus Vintilă în jos. Vintilă ne belest și ne pradă! Vintilă mână perceptor și se pue coștit în gât. Vintilă ne scumpește viața. Vintilă s'a înconțat cu toți bancherii din lume. Vintilă acuma ne sărăcește, mișogăie, de-a după dânsii. Mă rog, nu-i deose în care românii să nu se vaete de pacostea și necazurile pe care i-lea adus pe cap, Vintilă acesta al dumnea voastră. Și fiindcă se vede că în casa lui, românul nu-i pomeneste numele fără să-i adăogă un blestem ori măcar o ocașă, pentru copchii numele a ajuns un fel de spaimă și de batjocoră, așa ova ca mama păduriți, strămbă lăme, căpcașuri și alte arătării urâte, despre care se... și în... D-ta toată istoria, cel care plătește oalele sparte, e deocamdată bietul nepotu meu, măcar că-i băiat cuminte, nevinovat și cu chemare la învățătură. Cum intră în clasă, toți și sar în ep. strigându-i: Vintilă, sărăciță, sărăciță, mișogăie, timpilă, peti-că, flămânziță, — mă rog tot ce-au auzit ei, acasă. De-l chiamă la lecție, toți întorc capul: Bușilă, te-a trigat la tabelă! De is roșese hainele în coate, că-i băiat nevoias, toți îl arată cu degetul. Peti-că, sădrupă! De plânge, îi Milogăia! Judecă și d-ta, dacă pentru nepotu meu e dulce viața... Numele aista, cucoane, pară-i un blestem A. — I-tărăie în viață, că-i trăi, ca o tinichea legată de o școală... Mai bine, îi spunea cum ziceai d-ta adineori, Landruș, sau Pipa, sau Hăbuc, sau Mihălașe, acela Dragomirescu, cine-o fi fiind el, că n'am auzit vorbindu-se... Mă gândesc că eu lam hotărât, și eu îi port păcatu... Mai bine! scăpa popa în cristeafă și nu mai îndura, nevinovat, atâtea!

— Moș Gheorghe a plecat fără dealegare dela mine. Dar acum nu mai pot citi, auzi sau pomeni numele onorabilului președinte de

consiliu, fără să-mi apară tresă-tibil și obedant în una din va-riantele adecvate, ale porcelor pe care le îndură inocent, nepotu lui moș Gheorghe Onuț.

E vorba despre ideile economice ale marelui nostru vistiernic, tot programul poartă semnătura Să-răciță. Bugetul e al lui Sgârșită, după cum în atitudinea arrogantă, când disprețuia concursul finan-țelor stremie era Tăfnopă, ca să devie astăzi, alergând cu palaria în mână după bancherii, Milogăia. El vezi pe stradă, ros în coate și mucoigăit, e Peti-că. El ascultă vorbind, în luptă eroică și încă-păținată cu acordul sintactic și cu asociațiile logice de idei, e Scer-milă. Ii citești o expunere de mo-tive, în admirabilul său stil lim-pede, e Căcofonă. E în același timp Flămânziță, Văcărâță și Lungi-lățășii aici să-ntins, în lung și-în lat pe mizeria noastră națională ca o pecingine, e tot ce voști: Nătânzită și Spânzită, Scân-că și Mincunzită, până când țara, votul universal și poate chiar partidul, nu-i va aplica în spa-tu un imens picior, să rămână odată pentru totdeauna Sictiră.

Dar până atunci, bietul Vintilă cel nevinovat, nepotu lui moș Gheorghe Onuț, mai are de îndu-rat multe, căci o țară poate îndu-ra întotdeauna de atâtea mi-lioane de ori mizeria, care i-ar duce pe fiecare individ în par-șe, la desnădejde și la reacția desnă-dejzii.

Cesar Petrescu

EXPULZAREA STRANILOR

Intâmpierea urzește să ne gă-sim cu notele noastre în ordinea aceluiași idei. Și să avem bucu-ria românească de a ne vedea ob-iectivele de luptă girate cu preș-tigiul celei mai înalte personalități oficiale ce exercită în chip tutelar funcțiunea trimisă de regalițății.

Uzinele forestiere din valea Tro-tușului au licențiat câțiva muncit-ori români.

Muncitorii asvârșiți în foame și-au luat inima în dinți, înfășă-șându-și jalba uneta din cele trei fețe ale Inaltei Regente, I. P. S. Sa Patriarhalu Miron.

I. P. S. Sa a invitat ministru-l muncii să cerceteze plângerea și să dea dreptate Românilor în țara românească.

Desigur, adresa aceasta nu va fi uitată în memoria arhivei din mi-nister și va rodi dreptate. Dar din-colo de marginea reabilitării unor Români în drepturile lor violente, gândul nostru se pleacă calmant pe această adresă, pentru că Inal-tul Regent pare a cunoaște temei-nul problema economică a elemen-tului românesc în Ardeal și Banat. Scrie în această adresă, ca încheie-rea, I. P. S. Sa Miron: «In unele locuri, așa numiți fruntași români făc parte din consiliul de admi-nistrație al unor întreprinderi și mișare, unde în loc să așere inter-ețele românești, se rovesc ca pa-ravan pentru afacerile incorecte ale întreprinderilor. In unele părți, s'au constituit adeoarte colonii de străini (cetățeni străini n. n.) îndezirabili și periculoși siguranței statului, care lezează interesele țării și ale Românilor.»

Va să zică I. P. S. Sa Miron con-stitui în chip oficial, că membrii consiliilor de administrație, fane-ni de club, acoperă cu suprafața bombată a pântecului lor ofeac-urile incorecte ale întreprinderilor minoritare; că o pletoie de cetățeni străini au înodat industriele minoritare. Acești străini nu in-deplinesc nici un rol productiv, fiind impuși la întreprinderile transilvănene prin legătura de ru-bedenie și prin constrângerea in-stituțiilor de credit din Budapesta, care au acordat credite întreprin-derilor minoritare de aici, prind să amelioraze șomajul intelectual din Ungaria, care a luat proporții insuportabile. Organele competen-te au rămas indiferente față de această inoaze pentru că pre-lungirea dreptului de liberă pe-trecere în țară pe seama acestor străini constituie o însemnată sur-să de venituri necurate pentru aceste organe. La întâu Ocolombrie situația acestor străini va fi rezolvită. Dorim ca această re-ovizuire să însemne o quasi-expul-zare în masă a acestor străini in-dezirabili, pentru a face loc ingi-nerilor și muncitorilor intelectuali români în șomaj.

Va așe însă I. P. S. Sa Miron pu-tința de a forța executarea a-cestui deziderat, care echivalează cu o împieroașă necesitate națio-nală? Iată chestiunea crucială care ne interesează.

Saver Stănescu

Frământările din Jugoslavia și situația dela noi

Complcațiile politice din regatul vecin în legătură cu interesele noastre

In clipa când scrin aceste rân-duri nu știm despre cele ce se pe-trec în Regatul Sârbo-Croato-Slo-ven decât că Ștefan Radici a mu-rit de pe urma atentatului săvâr-șit împotriva-i, în plină gedință a Sucepinei, de către radicalul munteanegrean Ratoici. Față de uriașa popularitate, de care Ra-dici se bucura în Croația, și față de conștiința civică, atât de vie și de irasobilă, a poporului croat, îngrijorările cercurilor noastre politice asupra consecințelor de ordin intern jugoslav, ale morții șefului țărăniștilor croați, sunt, pe deplin, justificate.

Este justificată teama de revoluție în Jugoslavia, mai ales, teama de mișcare a seperatistă croată.

CONSECINTE POLITICE EXTERNE

Negreșit, asemenea grave frământări interne nu sunt de natură să consolideze un Stat, abea acum zece ani încheșat, comprimând între frunțările lui populații de același neam, dar deosebite ca limbă, civiza-ție și religie.

De aceea, frământările din Ju-goslavia ne îngrijorează; ele contribuiesc la slăbirea unui al-iat credincios și puternic, de eri, de azi și — negresit — de mâine.

Pe de altă parte, — după cum am mai arătat și altă dată — răscolirea internă, pe temă se-paratistă, în orice țară, care a moștenit ceva dela monarhia Austro-ungară, constituie un argument pentru agitația reviz-ionistă maghiară.

Aceasta constituie al doilea motiv, pentru care frământările din Jugoslavia trebuie să a-tragă serioasele noastre pre-ocupări.

ATITUDINI CONDAMNA-BILE

De aceea, nu putem protesta îndoașe împotriva tendințelor per-manente a presi guvernamentale române, de a folosi evenimentele din Jugoslavia tot drept argumen-te polemice împotriva adversarilor din opoziție.

Oficioasele liberale fac paralele între acțiunea național-țărăniștilor dela noi și aceea a țărăniștilor croați și au aerul să se bucu-re grozav de cele ce se întâr-ă în

Jugoslavia, numai și numai fiind-că evenimentele grave din regatul vecin le furnizează Lmente de campanie împotriva lui Iuliu I. Maniu.

Este o atitudine condamnabilă din toate punctele de vedere și ne-mirăm cum membrii cu răspun-dere ai cabinetului nu intervin la timp pentru a determina abando-narea ei, cu atât mai mult cu cât o paralelă serioasă între situația Jugoslaviei și a celei dela noi nu ar veni, în nici un caz, să joisul gașpăniști Pășălanu.

Fiindcă atât situația exter-mă de gravă din Jugoslavia, cât și situația destul de gravă dela noi, sunt provocate de guvernarea cu deasila, prin arbitrar și împotriva, a unor par-tide vechi, chosif, cu i-deologii meritate și în-că de înțelegere pentru tim-purile noi, partide — ra-deal în Jugoslavia, li-șar la noi — care n'au în-țeles, în clipa realizării Statelor Naționale, că o-lul lor dictorial s'a termi-nat.

Lx.

MOARTEA LUI ȘTEFAN RADICI

Moartea lui Ștefan Radici ne-astămpărât agitator croat, poate să devină o prefață funerară la o săngeruoasă insurecție croată. Așa au fost totdeauna și în toate țările guvernate sortite să devină instru-mente fatalității istorice: sim-plice și miopae. Se înțelege așa de greu adevărul de la timp, că nu omul politic poate crea febra unei țări sau unei provincii, cel mult insușirile de agitație pot amplifica nemulțumirile și fixa obiectivul asupra căruia să se prăvale energiile populare ațafate. Un agitator nu este alt ceva decât un accelerator al evenimen-țelor de neînțeles; și a suprima agitatorul înseamnă să crezi di-vinității unui mit în formație, în-seamnă să înlocuești prezența fi-zică, prin prezența a ceea ce va proiecta active imaginație popu-lară.

În niște scrisori inedite ale poe-tului Pierre Louys, poet francez evocator al frumuseții clasice Hellade, scrisori publicate în re-vista „Mercure de France” gă-se-se această reflexie politică: „Chilona în permanență a fost o jucărie și nu a servit la nimic. Cu un mic satâr se rezolvă o chestiune socială, cu o treizeci de mii de kurzi, adânc străbătută de misiunea pe care o an de în-deplinit. Dacă Diocletian ar fi a-vut în sarcina lui un sentiment ar fi de luminat, nu s'ar imprima astăzi într'o suță de milioane de exem-plare „Epistolele către Corin-thieni”, și ar fi însemnat un mare câștig asupra literaturii proas-te. Deci simpla arestare a agita-torului evreu Pavel, o cenzură mai vigilentă și creștinismul nu ar fi existat, ar fi rămas o sectă iudaică de proporții foarte reduse și cu un caracter pur local”. Așa judecă politic nu numai un poet evadat din actual și prizonier halucinat al frumuseților neperitoare ale păgânismului, cum era Pierre Louys, așa judecă mai totdeauna

și cei cari conduc de fapt desti-nele popoarelor.

Nimeni nu poate crede în vir-tualitățile unei autorități pasive din exces de legalitate, gata să abdice din teama unei mutilări a ideii de libertate.

Admirăm o autoritate activă, care se afirmă printr'o energică rezistență față de orice mișcare de contestație insurectă a așezării sociale existente, dar spiritul afir-mativ al ideii de autoritate nu în-seamnă semnarea elementelor de subminare a autorității. Sunt len-te și multiple acumulări de ne-mulțumiri care ajung la un mo-ment dat să creze o generală sta-re de iritare, o febră revoluțio-nară care nu așteaptă decât ver-bul activ al agitatorului și fixa-rea direcției. De aceea devine in-operantă strășnicia împotriva exponenților unei mișcări, agita-torii fiind simple apariții acciden-tale și de suprafață a unor stări permanente și profunde.

Belgradul nu a văzut decât pe agitatorul Ștefan Radici. Se știa că la 1 Decembrie 1918 a refuzat să facă parte din delegația croată care s'a dus la Belgrad să adere în numele poporului la întemeie-rea regatului sârbo-croato-sloven. Se știa că respira vrăjmasie cum-plicită împotriva Belgradului, că schișa programul nebulos al fede-ralizării Jugoslaviei, că pentru realizarea acestei federalizări a expulzarea personală a lui Ște-fan Radici în însemna decât linia oportunistă și nesigură a unui de-magog, și nu prezența un mare interes; în schimb starea de spi-rit a poporului croat ce servea de rezonanță vibrantă a tuturor năsbătirilor lui Ștefan Radici, in-teresează foarte mult. Dacă agita-torul croat a putut să facă impos-ibilă viabilitatea cabinetului de coaliție împăciuitoare al lui Da-vidovici (1924) căruia îi promi-

sesse sprijinul integral printr'un acord, căci a pornit o teribilă agi-tație republicană, și în această agitație a simțit prezența necon-dijionată a croaților, înseamnă că Ștefan Radici interpretă chiar în atitudinile lui contradictorii sta-rea sufletească și nebulozitatea i-deologiei politice croate.

Și împotriva marilor erori popu-lare nu se luptă prin acte de vio-lență afirmare a autorității, ci prin acea minuțioasă cercetare și precizare a elementelor iritante ce influențarea lor să însemne sn-primarea erorilor și a primejii. oaselor amăgiri ce seduc todea-una simplismul politic al maseilor.

Moartea lui Ștefan Radici, des-nodământ întârziat al gestului a-sasin al lui Raecii, nu modifică grav ecuația morală a Jugoslav-ie, ci putem spune că precipită evenimentele.

Necontestat că Ștefan Radici a făcut un enorm de mare rău uni-tății morale a statului jugoslav. Se poate prea bine ca neprecizia programului său să fi fost doar o simplă și voită deșchizare de in-consistență ideologică, pentru a-masca mai bine ostilitatea impo-nivă unițății politice a statului jugoslav, mitate pe care nu a do-rîit, unitate care s'a înfăptuit împotriva voinții lui.

Privea spre Moscova nu ca un centru de mesianism comunist, ci spre Moscova ca un centru pansla-vist. Și să nu se uite că din acea-ști viziune panslavică Ștefan Ra-dici își alimenta URA împotriva României. Ne ura ca un obstacol despărțitor al slavilor, ne ura cu tenacitate, cu pasiune, cu consec-vență: ura împotriva României e fel singura consecvență a lui Ște-fan Radici.

Și tocmai această ură nu vor trebui s'o uite aici ce vor găsi filiație de program politic cu agi-tatorul croat.

Pamfil Șeicar

Despre vilegiaturisti

Am mai vorbit și alte dăți despre tragedia vilegiaturistu-lui român în localitățile clima-terice și balneare ale Româ-niei. E, fără îndoială, una din încercările cele mai aspre ale răbdării, sănătății și punții. A cpetrece vacanța într'o astfel de loc de... codihnă înseamnă o adevărată explorare a regiunii extrem de periculoase. E un a-devărat război din care nu poți prevedea niciodată cum vei ieși.

Cum am mai spus, pentru no-telieri, pentru birtașul, pen-tru negustorul din localitățile de cură ale României ferice, vilegiaturistul e un dușman ce trebuie urmărit, incolțit și dis-trus, fără milă.

Dacă amintesc încă odată a-cesste triste realități naționale, e fiindcă sunt îndemnat de ge-mătul de suferință care se ridi-că din toate colturile — așa de minunate, totuși — ale țării pitorești, mai ales acum în toți vacanții. Zeci de scrisori vin zilnic la redacție să amă-nunțească atențatele de tot fel-ul pe cari le sufără bieții vile-giaturisti din partea exploata-torilor cruzi și feroși ai conge-diului Românului. E un cor formidabil de jale și de desnă-dejde care se înalță de sub umbra munților ca și de pe coasta mării. E corul funebru al masei vilegiaturistilor români din cuprinsul raialui ro-mănesc.

Nu poate fi alta pricina ace-stei suprimări. Numai simpla stupiditate a lăcomiei oficiale nu explică îndeajuns asemenea bazaconie.

Căci iată ce e în Ceho-Slova-cia, — în țara ale cărei locali-tăți de cură: Karlsbad, Ma-rienbad, Frantzesbad, Pistian, e.c., sunt destul de faimoase în lumea întreagă pentru a nu mai avea nevoie de încurajeri. Ei bine, orice vilegiaturist, au-tochtou SAU STRAIN, pleacă din vr una din localitățile bal-neare ale Ceho-Slovaciei are o reducere de 50 la sută pe cășe ferate chiar pentru o călătorie ce ocurește timp de 15 zile dela plecare. Așa că plecând, bună-oară, din Karlsbad, poți vizita cu jumătate preț toată Ceho-Slovacia. — E prima pe care îți-o dă autoritatea pentru că ai fost oaspetele teritoriului națio-nal.

Destepții nostri disprețuesc asemenea momeli!

Dem. Theodorescu

Lx.

La țară

Edouard Herriot — ministru in-structiunii — a adresat învâțăto-rilor din Franța o circulară. Între cele mai nobile tradiții ale aces-ti țări atât de avuți în tradiții no-bile — există și tradiția circula-riilor. Francezii știu — toți — să scrie și să vorbească frumos. Cir-cularile ministeriale alcătuiesc ace-la, o literatură interesantă. Ce-lote de Gambaeta, la 1870 — sunt pagini de magnifică inspirație. Iar Waldek-Rousseau, în cele opt volume în care își publică strău-cile lui caorțări, și-a tipărit și circularile.

In linia acestei mari tradiții este și circulara recentă a lui Herriot. Ministru instrucției constată că fiii de țărani sunt atrași de fasci-nantul farmec al orașelor. După ce mântuiesc școala primară, eoa-dează din lumea îngustă a satelor. Satele Franței se depopulează. În orașe, se îngrădesc copii de ță-rani din care se vor recruta — dez-rădăcinați de mâine, acel nefem-icit proletariat (mai mult sem-țectual), cea tristă armată de spânzurați între două lumi: lu-mea satului, în care nu se mai pot întoarce și lumea orașului, în care nu izbutesc să intre, — spânzurați bătuți de vânturile tuturor contra-dicțiilor, tuturor conflictelor su-fletești. «Orașele tentaculare» — cum le-a numit inspiratul Verha-ren, înghițit aceste energii rurale, le macină și le nimicesc.

Herriot schițează în circulara lui un vast plan de propagandă la îndemână învâțătorilor de sat. Datoria lor este să rețină în sa- aceste forțe utile, care în orașe și pierd fără folos. Căci toți aceș-tii de săteni, după ce își iau o di-plomă, îngrășă rândurile solici-tantilor de posturi budgetare.

Pe fenomenul, pe care-l constată Herriot în Franța și împotriva că-ruia încearcă să reacționeze, se petrece aioda și în România.

E timpul unei vaste campanii pentru rămânerea în sat.

Tudor Teodorescu-Branște

Lx.

MISTRAL ȘI REGIONALISMUL

de ION DIMITRESCU

In colțul acesta tăinuit de Ar-deal în care-am poposit pe vară, — pe covorul de verdeață unde s'au adunat toate aromele păduri-rii asfârșit, odată cu asfințitul soarelui, mișcătoarea poveste a vieții lui Frédéric Mistral, scri-sa de mâna cucernică a lui Marius André. Istoric prețuit și poet in-spirat, provenșal pasionat de fru-musețile pământului natal, Ma-rius André doarme de aproape un an la umbra chiparoșilor prea-măriți în versurile mistraliene; moartea lui năprasnică, anul tre-cut, nu a putut însă surprinde nici curma pioasă trudă cu care, de ani întregi, pregătea descrierea vieții patriarhului dela Maillane. Revăzută de un alt fervent admi-rator al Provensalului, de Jean Camp, manuscrisul lui Marius André apare astăzi la lumină, co-mentând un destin făcut din să-nătate și din armonie.

Marius André, La vie har-monique de Mistral (Edit. Plon. Coll. „Le roman des grandes existences” Paris, Iunie 1928).

„Viața armonioasă a lui Mis-tral”. Cuvântul este cel adevă-rat. Armonioasă ca niciuna alta, viața aceasta ivită în fruntea unei generații, ca o notă justă în-tro doină bătrânească. Destin de neîntrecută armonie, drumul a-cesta străbătut de Mistral, în ne-curmata lui stăruință de a se so-coti ca o simplă frunză într'un crâng, — ca un cântăreț supus într'o simfonie eternă. Dacă cea mai minunată foliosă a vieții are-stă în desăvârșirea și în exaltarea facultăților firești ale unui om, a-tunci fără îndoială că nici o via-ță nu a fost atât de iscusit orche-strată ca aceea a lui Mistral; poet al renașterii provenșale și măn-țur de slovă proaspătă, creator de suflète și conducător de norod, el și-a trăit soarta lui firească, rezemându-se cu mintea pe orizontul plaiurilor părintești, și cugetând domnește în limba străbunilor.

Domnește, într'adevăr... Căci nici o altă viață nu seamănă cu o domnie de rege ca aceea a lui Fré-déric Mistral. Firește, de când e

lumea frumusețea și spiritualita-tea au fost apangii unei aristo-crații; și poezii de pretutindeni au fost, din vremurile străvechi, depozitarii cei mai generoși ai no-bleției umane. Poet de înaltă inspi-rație, Mistral era și nobil de rasă: cântărețul lui „Calendal” se scobora din Mistral, baron de Croyes, și tulpina lui de noblețe se poate urmări până în veacul XV, în Dauphiné-ul provenșal.

Marius André ne destăinuiește în-tregă această ascendență, și încă multe lucruri mai puțin cunoscu-te până astăzi: legăturile lui Mis-tral cu regionalisții catalani și entuziasmul lui republican din tiner-ețe, monarhismul federalist de mai târziu și dragostea pentru Români. Câți din noi știu, de pil-dică, că una din cele mai frumoase opere ale lui, poemul „Nerto”, este închinat reginei Elisabeta a României? Cei mai mulți din noi nu-și amintesc de Mistral decât pentru a se gândi la Alecsandri și la „Cântecul gintei latine”; episod menit să ne umple de mândrie, fără îndoială, și pe care Marius André îl evocă în câteva pagini de o mișcătoare insufle-țire. Etapele și învățămintele vie-ții lui Mistral au, însă, pentru noi, înțelesuri cu mult mai a-

dânci; și nimic nu este mai necer-sar, în alcătuirea noastră de as-tăzi, decât cercetarea credinței lui în virtuțile renașterilor locale, menite să facă din diversele re-giuni ale unei patrii adevărate centre de civilizație provincială.

Căci, — dincolo de o anumită i-magine convențională a lui Mis-tral, pe care cățiva diletanți au încercat a o propune admirației și curiozității publicului, — acesta este adevăratul Mistral, cel pe care ni-l înfășează și Marius André, astăzi: Mistral, restaura-torul de suflète provenșal. De ce ne-am teme de cuvânt, la urma urmei? Icoana veridică pe care o lasă volumul, la sfârșit, este a-ceea a regionalistului Mistral. Într'o țară înabușită de centrali-zare și sărăciță de energii loca-rale, — el a înțeles, cu toate pute-rile unei intuiții de geniu, că un poem smuls din peisajul lui natal și aruncat pe cele mai seducăto-are fărâmi străine nu valorează mai mult decât un copac de șes plantat într'un codru de munte, sau decât un cuvânt despărțit de textul din care a fost scos. Nevoia aceasta, — latină, clasică, — de a vedea limpede în el — însuși, — dorința de a deveni inteligibil pen-tru el însuși, a determinat în Mis-

tral vocația lui provenșală, și chemarea menită să urnească în cele mai ascunse unghere ale lu-mii atâtea binefăcătoare ecouri.

Urde începe genul lui Mistral; și unde sfârșesc poezia peisajil, lor natale, în creațiunile poetului dela Maillane? Despicarea acestui armonios aliaj de inspirație a omului și de naturală expresie a Firii, este tot atât de anevoioasă ca și găsierea clipei când înceta-ză noaptea spre a lăsa locul zor-ilor. Ceeace este cert, însă, este că siguranța unei destin deosebit fil-stăpănea pe Mistral încă din copilărie. Asemenea fiecărei din Domrémy, adolescentul de la Maillane se simțea ales pentru o misiune quasi-divină. „Non nobis, Domine, non nobis, sed nomi-ni tuo et Provinciae nostrae da glo-riam”. „Strălucirea nu ne-o da nouă, Doamne, ci Tie și Proven-șei noastre”. Cuvintele acestor-șie Marius André, ar fi putut fi-gravate pe prima pagină a poe-mului „Mireille”, ca și pe a tuto-rilor celorlalte poeme mistraliene. „Ideea că Dumnezeu se slujea de el pentru a pune din nou la locul de cinste limba provenșală, și a glorifica ființa lui în ochii lu-

(Continuare în pag. 11-a)

Dr. HARALAMB Membru titular al Societății de Dermatologie și Sifiliografie din Paris BOALE DE PIELE, SIFILIS și CADEREA PARULUI

MOBILE DE PRIMUL RANG și amuse: dormitoare, sufragerii, garnituri de salon, sezoane, scaune, etc. în mare asortiment permanent la DEPOZITUL de MOBILĂ E. VICTORIA CRAIOVA

Vând teren parcelat 3200 metri pătrați total sau în parcele situate lângă Bufet, Soacana Kiseleff, pe str. Dimitrie Ghica colț Păpa Savu și B-dul Jucu cu edilități.

August Delubac Proprietarul brevetului n. r. de invenție No. 11950 "Produs nou substituitiv țesăturilor, pieilor, blănurilor, bureților, etc."

sinuciderea unei doamne IASI, 9. — Din P. Neamț ni se anunță că d-na Maria Moise soția administratorului moșiei Buicliu s-a sinucis trăgându-și 2 gloanțe de revolver în inimă.

Farmacile de serviciu Azi 10 August 1928 Farmacia Grivița, calea Griviței 112; Niculescu Maria, calea Griviței 247; Dr. C. Gnoi, calea Victoriei 40; C. Chihăseu, calea Victoriei 75; V. Manolescu, calea Victoriei 169; Al. Anzai, strada Popa Tatu 8; Rena Weissberg, str. Sfinții Apostoli 37; Al. Căpleanu, calea Mosilor 406; L. Năstase, str. Traian 106; N. Constantinescu, calea Rahovei 55; farmacia Gh. Olăvianu, b-dul Tâmbacari 82; P. Cireseanu-Bărlad, b-dul Carol 13 (fost 27); C. Her-

O mare razie polițienească la Ploești

S'au descoperit 120 de spărgători, hoți, dezertori, etc. și peste 1.000 de prostituatice care își exercitau meseria în mod clandestin

În urma deselor încercări de spargeri și mai ales de furturi de pășeri cari — de câteva zile încoace — din nou s'au apărut prin orașul nostru, d. George Bărescu prefectul poliției a hotărât să se facă o nouă razie pe tot cuprinsul orașului. Insoțit de d-nii I. C. Petrescu directorul poliției, Alecu Popescu Virgil Ionescu, comisar special de siguranță și de un mare număr de ofițeri și agenți de poliție și siguranță, d. Bărescu a făcut a seară o razie generală în tot orașul. Polițienii după ce au colindat toate localurile nocturne din centrul și periferia orașului, toate casele de toleranță și hotelurile, au făcut și câteva descinderi pe la u-

O scrisoare

Primitiv spre publicare următoarele: D-lui Pamfil Șeicaru, Directorul ziarului "Curentul" București. În ziua "Curentul" No. 203 din 7 Iulie cor. ați publicat o comunicare despre comisarul Dinulescu dela circ. 26 (Piața Mare) și vă rog să binevoiți a publica în aceeași pagină următorul meu răspuns: Este adevărat că din anul 1910 locuiesc în casa lui Alexandru Talpoșin Severin, sculptor, care a rănd pe soția Hana, fostă evreică și botezată, au amândoi ură contra evreilor și în special contra mea, deoarece sunt chirieș protejat de lege și plătesc o chirie de 85.000 lei anual. Scandalurile sunt întotdeauna provocate de Hana Talpoșin Severin ajutată și de soțul ei Alexandru Talpoșin Severin. Dovada cea mai bună o puteți găsi la parohet unde sunt și acțiuni din partea părinților și frațele Hanei Severin, care a amenințat pe frațele ei cu revolverul și a bătut pe bătrânul său tată d. George Constantinescu. În partea mea sunt la parohet acțiuni din anul 1923 și din anul 1926 sub No. 12.749, 12.980 și 69.626 cu ocazia când d-na Hana Talpoșin Severin mi-a furat un covor, a amenințat pe fiul meu cu revolverul și a spart lacătul cămării din pod, cămară care în urmă a și dărâmat-o. Familia Talpoșin Severin se laudă în curte că au dreptul de a omori un jidan fără nici o răspundere; atât deaamdată despre familia Talpoșin Severin. În ce privește modul afacerilor mele sunt foarte liniștit și oricând sunt la dispoziția autorităților pentru a da lămuriri. Fiul meu Elias Abraham n-a fost expulzat din țară ci n-a părăsit țara în regulă, vizat de Controlul Străinilor, a plecat la Belgrad și oricând poate să se întoarcă aici. Pentru d. comisar-sef Dinulescu am tot respectul deoarece întotdeauna cu purtarea lui excelentă știu să așez pe acei cari îi

entuziasm intrate în amorfie, înaintea ca frumusețea lor să-și fi găsit expresia sensibilă, — atâtea bogății spirituale dispărute, și îngropate odată cu sintaxa ce le-ar fi putut revela! Vegetația umană, ca și cea a poienilor, nu-și poate sorbi seva decât din pământ, și în frunzele desprinsе de crengi sunt moarte pentru frământul frunzișului prin care s'opstește vântul. Poet și înfăptuitor, Mistral va fi deci restauratorul tradițiilor rurale moștenite dela bătrâni, și regeneratorul limbii natale, — conștient natural al dezvoltării sentimentelor lui firești.

Starea vremii La BUCUREȘTI-Filantropiile 9 a. m. Presiunea atmosferică 762,7 mm. Cerul senin. Vânt dela West 1 m.p.s. Temperatura 19 gr. Umiditatea 52 la sută. Temperatura maximă de ieri 28 gr. Minimum de azi noapte 11 gr.

Scena cinea-grafice transmise prin T. F. F. Londra, 9 (Rador). — Din Pittsburgh se anunță că pentru prima oară în Istoria, s'a reușit să se transmită scene cinematografice prin telegraful fără fir la o distanță de două mii. La experiența făcută au asistat mai mulți savanți distinși, specialiști în lucrări de televiziune, care lucrează în mod permanent la compania de electricitate Westinghouse.

Starea vremii La BUCUREȘTI-Filantropiile 9 a. m. Presiunea atmosferică 762,7 mm. Cerul senin. Vânt dela West 1 m.p.s. Temperatura 19 gr. Umiditatea 52 la sută. Temperatura maximă de ieri 28 gr. Minimum de azi noapte 11 gr.

entuziasm intrate în amorfie, înaintea ca frumusețea lor să-și fi găsit expresia sensibilă, — atâtea bogății spirituale dispărute, și îngropate odată cu sintaxa ce le-ar fi putut revela! Vegetația umană, ca și cea a poienilor, nu-și poate sorbi seva decât din pământ, și în frunzele desprinsе de crengi sunt moarte pentru frământul frunzișului prin care s'opstește vântul. Poet și înfăptuitor, Mistral va fi deci restauratorul tradițiilor rurale moștenite dela bătrâni, și regeneratorul limbii natale, — conștient natural al dezvoltării sentimentelor lui firești.

entuziasm intrate în amorfie, înaintea ca frumusețea lor să-și fi găsit expresia sensibilă, — atâtea bogății spirituale dispărute, și îngropate odată cu sintaxa ce le-ar fi putut revela! Vegetația umană, ca și cea a poienilor, nu-și poate sorbi seva decât din pământ, și în frunzele desprinsе de crengi sunt moarte pentru frământul frunzișului prin care s'opstește vântul. Poet și înfăptuitor, Mistral va fi deci restauratorul tradițiilor rurale moștenite dela bătrâni, și regeneratorul limbii natale, — conștient natural al dezvoltării sentimentelor lui firești.

CARNETUL ZILEI

Griza teatrului maghiar PROGRAMUL ZILEI MARINEI În Capitală și Provincie (15 August 1928)

INEXACTITĂȚILE-LUI IANOVICS

Contrazicerile directorului teatrului maghiar din Cluj și recunoașterea imposibilității de a se adopta în România repertoriul budapestean D. dr. Ianovics Jenő în apărarea d-sale declară că nu poate reprezenta repertoriul literar și artistic budapestean, fiindcă: 1) Pieseile nu au succes la Budapesta; 2) Se produc mari întârzieri la procurarea și intrarea lor în țară; 3) De teama pușcărilor românești. Primul argument îl susține astfel: "BAKONY (n'o joc) fiindcă și la Budapesta s'a jucat în total numai de 7 ori." Perfect. Bakony este o piesă literară. În schimb d. Ianovics adaptează Hannibal-ul de Scherwood care s'a jucat la Vigszinbaz de... 8 ori. (Premiera fiind la 50. III. 1928. Unde e logica? Să o spunem noi: Hannibal-ul este o piesă ușorică și nu necesită ansamblu oest. Noi întrebăm: de ce nu se joacă operele străine, mult superioare ca factură decât cele maghiare în genul aceluia ale Mikpokolului Zerkowitz Bela sau Frater Iorant? De ce nu se joacă Rose-Marie, etc... D. Ianovics ne răspunde superb și sigur pe d-sa: "D. Tarină ar trebui să se informeze mai bine că premierele celor trei opere, chiar și la Budapesta au avut loc nu de mult." Ce înseamnă la d. Ianovics "nu de mult"? Noi am văzut la Budapesta Rose Marie la Teatrul Kiraly în Mai. Materialul maghiar fusese deja trimis în provincie. Premiera acestei opere avușese loc la 31 Martie 1928 (având până la 31 Iulie, 54 spectacole). D. Ianovics nu joacă această operă, fiindcă premiera a avut loc nu de mult", dar joacă pe-teana maghiară în formă de operă Gyurkovics Fink, a cărei premieră avușese loc la 7 Aprilie (Varos Szinhaz); joacă Hucus Pokus (Vigszinbaz) a cărei premieră a avut loc la... 20 Aprilie, etc. etc... Mă rog! Ce e mai aproape de 9 August, 31 Martie sau 20 Aprilie? Deci, d. Tarină era foarte bine informat. În sfârșit, ajungem la al treilea argument: frica de pușcărie. Ei bine, da, d-le Ianovics! În cursa ce o întinsem, d-ta ai căzut. În iarna trecută în articolele asupra Teatrului maghiar, afirmam și noi că directorii maghiari se află într-o dilemă. Ori joacă repertoriul cel bun și literar și atunci intră la pușcărie, ori joacă numai repertoriul ușor pentru gustul populației flotante budapesteană și atunci nu mai pot face nici artă și nici educația publicului. Intre aceste își găseau loc piesele cari necesitau montare și ansamblu (Rose Marie) sau orchestre speciale (Zenebona). D. Ianovics face declarația foarte importantă pentru noi că nu poate face artă. Vina o poartă tendințele pieselor cari sunt în contradicție cu interesele țării noastre. Ce putem face noi? Al doilea: piesele spectaculoase nu le joacă din lipsa banilor și din cauză că nu există un public fluent. La încercările de a da spectacole surogate, fără ansamblu și fără montare, cele mai mari slăbire budapesteană au că-

1. Serviciul religios la toate bisericile pentru eroii marinei pierduți în războiul pentru întregirea neamului. 2. Vanzări de insemne pe stradă și în localuri de către Ligunea Cercetărilor și Societățile de Binefacere (Soc. Principele Mircea, Crucea Roșie, Cultul Patriei, etc). 3. Toate teatrele și cinematografele din București și provincie să fie rugate a da în seara de 15 August reprezentații în folosul Ligii Navale Române. 4. Lansare de liste de subscripție către toate Băncile și Societățile din Capitală pen-

UNIVERSITĂȚILE ȘI CORESPONDENȚA LUI RENAN

Universitatea din Manchester a organizat de curând — cu mare succes — un curs de vară în Esperanto, având concursul d-rului Findlar, profesor la Universitatea din Manchester și a d-lui H. E. Walsh, titularul catedrei de conferințe în psihologie. Senatul Universității din Geneva a confirmat Facultății de litere a acestei universități deciziunea prin care se înființează în mod definitiv catedra de istoria mișcării esperantiste și metodele de predare ale limbii. Este prima catedră universitară la o facultate de litere, căci institute superioare și academii de comerț sunt multe, cari au catedre de Esperanto. Profesorul Edmond Privat, doctor în litere, a fost numit titularul acestei catedre.

HUILA ALBA

Din ultimul discurs al d-lui André Tardieu, ministru al lucrărilor publice în insula Pin-guinilor: Franța posedă astăzi o rezervă hidroelectrică de 7.500.000 kilowați, — din cari au fost amenajați până astăzi peste 2 milioane. Prin sistemul transportului energiei la distanță, s'a isbutit numai în cursul anului 1927 să se instaleze lumina electrică în mai mult de 3.000 de comune. Dacă ritmul acesta se menține, în 6 ani lumina electrică va fi instalată în toate statele franceze. În total, Franța produce astăzi 12.500.000.000 de kilowați — oră — sau 300 de fiecare locuitor. Mai puțin decât Norvegia, Canada, Elveția și Statele-Unite, — dar mai mult decât Germania și Anglia. Electrica în toate satele! Fericită Franța... La noi, numai Brăila are (sau era să aibă) o electrică demnă de numele orașului, celebră, glorioasă, celebrată... Si curentul august s'a volatilizat la Casafie.

Moritz al II-lea

Compania dramatică Teatrul Nostru" continuă la Parcul Oteteliseanu cu un succes fără precedent seria hilarantă comedii "Moritz al II-lea" de Impekowen și Mathern. În distribuție d-nele Anicuta Cârje, Nelly Caracianu, Maria Waurina, Mariette Deculescu, Margareta Nicolau și d-nii G. Timică, Al. Ghibericon, C. Hociung, I. Tomescu etc. Sub conducerea d-lui Sică Alexandrescu se repetă zilnic "Năsdărăvăniile Divortului", una din frumosele comedii ale repertoriului francez.

Este o stupidă aberație să certăm membrii unei familii naționale să aducă aliaj în patrioțismul cu care contribuie la viața comună: în fiecare colț de plaiu, dozașul conștiinței naționale este diferit, — determinat de realitățile iremediabile ale firii, care singură poate învestimanta sensibilă ideea patriei abstracte. În loc de a îndemna pe fiecare om așezării noastre să-și scuture de spură crâmpelele lui de veridică umanitate, în loc de a-l ajuta să-și cerceteze substraturile firești ale ființei, însușindu-se printr-o permanentă dezvoltare în adâncime, — am decretat stampinarea la centru a tuturor sufletelor românești, și căratul lor în birourile administrative ale Bucureștilor. Metodă care presupune la fiecare individ, calități virtuale de politician sau de om de literă național. Și fie atât de unice, cei mențiți să-și depășească prin însuși posibilitățile de dezvoltare oferite de provincia natală? Dacă sunt intrădeavăr atât de mulți, cu atât mai bine pentru țară: dar, în loc de a-i smulge meduliuilor lor fireasc, de ce nu le-am mări posibilitățile de acțiune pe loc, oferindu-le în preorile lor regiuni posibilitatea de a-și desfășura o viață completă, strălucită?

Decentralizare și regionalism? Dar bine înțeles! Suntem destui bucureșteni, — și mai ales destui bușteni, — și suntem o depozită întreagă generată de rostul lor principal. De mobilizarea energiilor locale, — și înlocuirea lor prin privegherea generală, pomită dela centru, — echivalăcaz cu dezarmarea unei rase de armură ei esențială, — cea spirituală. Nici un confort de

americanomondial, de finalitate strict economică, — și ea destul de vapo-roasă — și de ezitantă. Ce pot spera să devenim noi, oare, niște conducători cari nu știu nici ce sunt ei înșiși, nici de unde vin? Are vre-un scop, are vre-un înțeles, evoluția pe care ei o urmează, ignorându-și și cele mai apropiate etape? Incapabili de a-și defini sensibilitatea și destiul propriu, apostolii unificării prin generalizarea patriotismului administrativ se mai înserează și cu îndrumarea sensibilităților tuturor regiunilor noastre, demobilizând încercările de cultură locală și nivelând totul în platitudine. Firește, nu toate regiunile omenescii au norocul să se încarneze într'un Mistral. În a căru opera ca într'un bazareliel să-și găsească expresie și justificare fiecare crâmpă de frumusețe locală. Dar ceace era vocabularul și sintaxa, pentru Provența lui Mistral, sunt datinile locale pentru noiile noastre provincii. De ele, ca și de limbă, sunt legate adevărate moduri de a gândi, — forme de sensibilitate și de cultură cari alcătuiesc substanța temeinică a energiilor naționale, și a unei adevărate civilizații. A impune tuturor locuitorilor unei țări economice instituiții, — juridice sau acesulice, de pildă, — instituiții inovate dintr-o evoluție la care unii din ei nu au participat, și a căi nu au obșar și ignorază, — înseamnă a depozita întreagă generația de rostul lor principal. De mobilizarea energiilor locale, — și înlocuirea lor prin privegherea generală, pomită dela centru, — echivalăcaz cu dezarmarea unei rase de armură ei esențială, — cea spirituală. Nici un confort de

pe lume nu poate înlocui decorul fireasc și condițiunile naturale de viață în care o existență este menită să se desfășoare, să capete un sens și să fie astfel o notă justă. Sub puținele constrângeri impuse de necesara unitate națională, deci, cât mai deplină libertate în derinerea diverselor idealuri regionale. Libertate cât mai completă celor ce aspiră să-și întărească legăturile lor firești cu provincia natală. Orice regiune care elcătuește un corp organic are dreptul să-și trăiască cât mai liberă, în cadrul politic al Neamului, viața ei proprie. Scopul unei culturi este să creeze unități organice, nu să improvizeze administrații. Într'un continent unificat, — spunea Renan, — decadența umană ar fi inevitabilă, de oarece au ar mai exista nici un iloc de regenerare în afara acestor corpuri închise; nu ar mai exista nici un mijloc de a ne face să legim din noi înșine. Diversitatea, — într'un neam ca și într'un continent, — este o chezieșie de renaștere.

Dovezile? Pilda italiană, pilda feblilor. O civilizație cu diviziuni, și cu multiple deosebiri, s'oprește resurse pe cari o civilizație uniformă le ignorază; toate chipurile de a considera viața au dreptul să fie reprezentate. A nega acest drept elementar provinciilor unei țări, înseamnă a nega chiar fundamentul unității naționale. Căci dacă viața locală nu are nici un drept la o existență proprie, — dacă datinile, instituțiile și cele mai nefaminate hotărâri trebuie importate de aiurea, — dela centru, — ce importanță mai are dacă acest centru este Budapesta sau București?

Renan

VIATA ECONOMICA

Indolența condamnată a agriculturii și a sindicatelor agricole

Într'un număr trecut al ziarului 'Currentul' am relevat pericolul ce amenință agricultorii, azi marea masă a fărâncime...

damnabilă a confiscățiune în realitate ea nu poate fi calată decât ca o confiscățiune...

Din această stare de lucruri, critică pentru unii iar extrem de avântoasă pentru alții se poate trage o concluziune și anume: morarii și brutarii s'au săi apere...

Sindicatul agricol, o patie. Indolența acestor instituții cu menirea de a apăra interesul agriculturii este și mai mare...

Cum s'a aplicat reforma agrară în Bihor

Locuitorii com. Cherechiu rămași fără islas. Aducem în aceste rânduri la cunoștința Comitetului Agrar...

venind cumpărător, desigur legea agrară interzice formal asemenea tranzacție...

SATENII RAMAȘI FARA ISLAZ

Intervențiile făcute în nenumărate rânduri de locuitorii din Cherechiu, la comitetul agrar...

O telegramă a sindicatului pomicultorilor din Muscel

În urma campaniei ce ducem împotriva consumării porumbului pentru fabricațiunea spiritului...

CE SUPRAFATA SE CUVENEA LOCUTORILOR

Este interesant și necesar să stabilim cum am mai spus — după indicațiile legii păsunilor...

Contrabandă de mătase

CLUJ, 8. — Poliția a dat de urmele unei mari contrabande de mătase, în urma unei raziți făcute zilele trecute.

Excrocheriile cu terenurile petrolifere din jud. Bacău

Tranzacțiile dela Londra și Paris. Chestiunea eliminării lui M. Munteanu

Statul frustat cu 35 milioane lei

Am relevat în numeroase articole anterioare excrocheriile puse la cale de M. Munteanu...

turor terenurilor ce Societatea The Danube Oil Company Ltd. cumpără și cari terenuri...

de atât Munteanu, cât și societatea, au făcut recurs.

Tranzacția încheiată la Paris

Mai târziu, după un an și jum., la 10 Octombrie 1923, se încheie la Paris o tranzacție între Munteanu...

ris, pentru a începe tratativele cu reprezentanții Soc. The Danube Oil Company Ltd.

FRUSTAREA STATULUI. În timpul desbaterilor la acest tribunal (16 Aprilie 1925), unul din apărătorii lui M. Munteanu...

LA TRIBUNAL...

În această situație disperată, Munteanu vine în țară, se pune în stăpânirea averii societății...

Deci furtul este evident; recunoscut cu atât mai mult de către vânzătorul terenurilor respective...

IN ATENȚIA MINISTERULUI DE FINANȚE. Denunțăm cazul ministrului de finanțe...

EFECTELE CRIZEI

Situația funcționarilor particulari. Aseară a avut loc la sediul Corpului funcționarilor de Bancă din România...

CONCEDIERILE

D. D. VAJOREANU, face cunoscut că rezultatul imediat al intervențiilor făcute...

GREVA LUCRĂTORILOR DE CONSTRUCȚII DIN CERNAUȚI

CERNAUȚI, 8. — De trei zile durează în Cernauți grevea lucrătorilor dela clădirile ce sunt în construcție...

CONCEDIERILE

D. D. VAJOREANU, face cunoscut că rezultatul imediat al intervențiilor făcute...

REGLILE AGRARE DIN JUDEȚUL SATU-MARE

CLUJ, 8. — Se cunosc regulile agrare din județul Satu Mare, în care snt implicați mai mulți agronomi.

PROTESTUL COMERCIANTILOR DE CEREALE

Față de această stare de lucruri, exportatorii de cereale, mijlociile oficiale, și băncile...

FALIMENTELE LA IAȘI

IAȘI. — Trib. Iași judecă astăzi 15 cereri de declarare în faliment.

FALSIMONIA ÎN ITALIA

Roma, 9 (Rador). — Poliția a restat în provincia Cozenza, o faimă monedă de falsificatori de monede.

Bursa

Table with market data for 9 August 1928, including exchange rates for London, Paris, and various currencies.

Cine distruge portul Brăila

BRĂILA. — Fițiica liberală „Dunărea de Jos” a cântat într'una cu d-nii Leonte Moldova...

BESOFONUL

Un tarif oneros. Protestul cerealiștilor brăileni. BRĂILA. — Fițiica liberală „Dunărea de Jos”...

SOC. DE ASIGURARE ÎN SERIE

IAȘI, 9. — Pentru astăzi au fost citiți la instrucție conducătorii filialei din str. Școala ai soc. „Centrala Moldovei”...

DUPĂ SECETA ȘI FOC

IAȘI, 9. — În satul Dongari incendiul a distrus în întregime recolta de grâu, orz și ovăz...

FUNCTIONARILOR NU LI S'AU ACHITAT SALARIILE

IAȘI, 9. — Administrația financiară Iași a cerut astăzi ministrului de finanțe...

O PARTE DIN FUNCTIONARII REGĂENI DIN ARDEAL V.R. ÎI MUTAȚI ÎN VECHIUL REGAT

Guvernul a luat hotărîrea să schimbe o parte din funcționarii regișeni din Ardeal cu ardeleni...

FALSIFICATORII DE MONEDE ÎN ITALIA

Roma, 9 (Rador). — Poliția a restat în provincia Cozenza, o faimă monedă de falsificatori de monede.

PORTUL BRĂILA CARE ARE UTILITATEA SA

Portul Brăila care are utilitatea sa pentru export, mai ales ca unele categorii...

Anchetele noastre

Desorganizarea dela căile ferate

Com se călătorește cu trezile noastre 10 ani după încheierea răboiului

Era de așteptat ca politica falșilor excedenți bugetare a d-lui Vintilă Brătianu să-și întindă efectele nefaste și asupra căilor ferate. Coplesite de lipsa creditelor necesare refacerii materialului rulant și a înlocuirii traverselor, căile noastre ferate merg din an în an mai rău, alunecând singur pe panta filamentului. Mult trambulată normalizare și intensificare a transporturilor s'a dovedit de mult un basm și dacă de ochii lumii străine s'a inaugurat mai ieri un rapid și mâine poate un altul - circulația pe întreaga rețea a c. f. r. lasă foarte mult de dorit din toate punctele de vedere. Aproape pretutindeni lipsă de confort, murdărie, speculă nerușinată la restaurantele garilor, funcționari care nu-și fac datoria fiindcă nu sunt plătiți suficient.

MARE EXPOZITIE IMPRIMATE SI TESĂTURI THEODOR ATANASIU & CO STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76-78-80 STR. HALELOR 21

In urma procesului agrar din Tutova

Demisia primarului din Pupezeni.- Necazul ciocilor și ultima carte a cămătarului.- Sătenii vor veni la Casație

BĂRLAD. — După cum am arătat la timp, o mare nedreptate era pe cale să se facă prin scoaterea din stăpânire a sătenilor băștinași de către clica ceocoioasă în frunte cu Grigore Constantinescu, — cămătarul, ajuns milionar-samsar în urma războiului dintr'un biet agent perceptor. Insa cu toate manoperele oculte ale acestui odios personaj, veritabil agent electoral-liberal care timp de 40 de ani a condus satul numai după voia și placul său, țărani solidari și depunți încrezători în drepturile lor câștigate prin atâtea jertfe, au învins a doua oară nesăbioasele poftă ale mânuitorilor de arginți.

DEMISIA PRIMARULUI DIN PUPEZENI

După cum se știe în acest proces pe lângă sătenii improprietarii se găsea și primăria comunei Pupezeni improprietărită cu 20 ha. islaz. Fără să se proceda la așezarea cu toată dăruirea cuvenită drepturilor autorității în fruntea căreia se găsea. Din contră însă „alesul satului” nu numai că nu a dat concursul necesar dar a luptat fatis pe toate căile pentru a deposeda primăria de averea ce îi aparține.

In urma acestui fapt revoltător țărani, au făcut plângere atât la minister cât și d-lui Th. Buzescu prefect județului, care a luat mediat măsuri pentru îndepărtarea primarului din postul ce-l ocupa.

Duminică 29 Iulie cor. s'a procedat la instalarea noului primar în persoana fostului ajutor de primar. Lozie ar fi fost însă ca odată cu fostul primar să demisioneze și întreg consiliul comunal, de oare ce consilierii nu au alt rol decât de a ajuta pe primar în rezolvarea chestiunilor pendente de comună, de a împiedica pe acesta la săvârșirea vreunui act dăunător binelui obștesc și de a-l controla lucrările sale, fapt care înșă nu s'a întâmplat așa că implicat vechiului consiliu comunal se face vinovat de a fi colaborat cu primarul contra intereselor comunei.

NECAZUL CIOCOILOR

In urma executării procesului de expropriere și cu scoaterea din funcție a d-lui primar, ciococii s'au aprins, au tunat și fulgerat contra țărănilor „mujici”.

Si fiindcă după trecerea din viață a lui Grigore Vasiliu fostul șef al liberalilor la Bărlad, rudă cu ciococii noștri, căruia Constantinescu-cămătarul i-a purtat o viață întreagă ismenele, de actualul șef al liberalilor d. N. Simionescu-Bărlad nu se pot apropia cu chiță-bușăriile și geambașlăcurile lor au hotărât trecerea în bloc la opoziție fie la Iorgulesți fie la țărăniști ba chiar și la averescani dela care au luat pârânda nu tocmai în multă vreme.

ULTIMA CARTE A CAMATARULUI

Constantinescu-cămătarul joacă ultima carte. În ambiția lui nemărginită fostul inspector pe rachiu în timpul războiului și care asemeni țiganilor vrăjitori ce se îndeletnicesc cu nobila meserie de a scoate dintr'un franc doi el mai abilit, dintr'un sac de pâine scoala doi (vom scrie altă dată și a

Sfintele „aberații” ale episcopului Vartolomeu

Suntem încă în domeniul circularilor. — Homo novus. — Înca o biruință a noastră: salariile preoților nezechestraie

Ne menținem încă în domeniul circularilor, pentru că ele înseamnă acuzațiuni precise, cu acte proprii, pe cari și le ridică el însuși, pânțele Episcop Vartolomeu.

O analizăm pentru senzaționalul declarațiilor ce face sub proprie înscăltură Episcopul Vartolomeu; pentru actele de răzvrătire ca episcop, contra autorității sinodale și legale de stat, pentru a releva cu acte ucl „sic volo, sic jubeo” al autoritatismului ce întronizează la adăpostul autonomiei episcopale.

Sunt lucruri prea serioase și prea grave acestea, pentru ca să nu se sesizeze de ele atât autoritatea, de guvern din țara aceasta, prin ministerul Cultelor, cât și autoritatea Sinodală.

Circulara No. 11.925 are mai multe puncte și începe prin declarația: reluându-ne după boala conducerea Eparchiei în plinul ei, am dispus, spre consolidarea ei următoarele.

HOMO NOVUS

Mai întâi anunță că pe ziua de 1 August va fi vicar la Vâlcea Prea Cuviosul arhimandrit Nifon Criveanu, ce va fi înălțat la rangul de arhieru.

Să-i dea D-zeu liniște și pace, gând bun și seninătate sufletească. Să-i dea D-zeu acea putere de muncă prin care să poată birui pentru opera culturală de la Vâlcea, operă pe care o dorim scuturată de toată zgura cerșenilor și mărăștelor episcopesci, operă pe care o deplângem în situația de azi.

Căci, Doamne! nu știm cum am putea arăta mai bine că toată lupta noastră nu e pentru dărâmarea operei, ci pentru deșăvârșirea ei. Nu vrem să dărâmăm biserică, ci vrem să înălțăm vameșii și fariseii ce stau la ușa ei, pentru ca în lăuntrul altarului idealist de toată curățenia sufletelor noastre, să nu officie decât spiritualizarea până la divinizare a celui ce este Dumnezeu în sufletul nostru, oameni — episcop și laic — supuși rătăcirii și nimicerii.

Lupta pentru notariatul public în Timișoara

TIMIȘOARA. — Pentru postul de prim notar public din Timișoara, s'a iscat în localitatea o luptă foarte dărză. Se înțelege că postul desii apolitic, cade în lotul partidului dela guvern. Or, cum între liberalii locali există o cordială discordie, lupta pentru acest post capătă un aspect și mai pitoresc.

Până în prezent candidații 15 persoane, din toate colțurile țării, cu excepția Basarabiei și Bucovinei. Este și acesta un noroc pentru Banat. Adică, mai exact, pentru Timișoara.

Din cincisprezece numai șapte sunt bănățeni și dintre cari cinci timișoreni curății.

Ne întrebăm ce o fi îndemnat pe candidații din Cluj, București, Râmnicul-Vâlcea (?) etc., să se îndrepte spre Banat!

O vastă potlogărie în perspectivă

Țărani imoși la un bir nou: pietrele de „hoțare” - Ce e trei ordine ale Ministerului de agricultură - Cine încasează cele două milioane?

TIMIȘOARA. — Probabilă nu numai țărânul băntean va fi din nou ciupit. Plușăria din toată țara va suporta aceeași soartă.

Întă potlogăria: După improprietăre — sau cum s'a făcut — spiritul inventiv al unui băntean găsi ciera necesar ca improprietății să-și cumpere câte două pîre (borne) pentru delimitarea terenurilor lor. Acest spirit inventiv, ofertează printr'un palamentar liberal timișorean directorului de Agricultură, onficionarea a 300.000 borne de piatră necesară țărănilor în județul T. Torontal cu 55 lei bucată.

Casa Centrală aprobă oferta și cu ordinul No. 10.214, pune în vedere consilieratul Aricol din T. Torontal să imnăd improprietărilor cumpărarea bornelor pe prețul de 55 lei.

CONTRA ORDINUL

Potlogăria erea vizibilă, ltru căd suma ce se cerea plugărilor era exagerată.

Câteva personalități politice făcând intervenții la d. Ageloiu și arătând specula e se face pe spinarea bănteanilor, Ministerul revine asupra Ordinului Nr. 10.214 și îl anulează prin adresa 5.620 din 30 Iunie.

Ministerul însuși argumentează astfel anularea: nu se poate ca cineva să câștige aproape NOUA MILIOANE când a bucată de bornă, fie din piatră, grănit, beton sau beton costă numai 24 lei bucată și nu 55.

Ministerul invită Consilieratul agricol din T. Torontal să deschidă licitația publică pentru furnizarea acestor borne.

SI TOTUȘI...

Cu două zile înainte ca consilieratul să publice licitația, iată că apare la Timișoara un domn, aducând cu d-sa personal ordinul 10.452 din 5 Iulie, prin care Ministerul uită pe semne că cele „NOUA MILIOANE” constituie un câștig prea mare când o bucată de piatră... etc... (Ord. 10.214) pune în vedere Consilieratul că a aprobat oferta firmei VIGNALI și ing. GAMBARA (str. Banului 2) pentru furnizarea (pretutindeni?) bornelor cu... 55 lei.

Consilierul agricol a rămas nedumerit. Pentru dumerirea lui, nequnoscutul reprezentant al firmei, a pus sub ochii consilierului autorizația Ministerului cu No. 10.449.

IN CE CONSTA POTLOGĂRIA Ne-am interesat în Timișoara la șantierul de lucrat pietre funerare cât costă o bucată de marmoră în dimensiunile

Cronica Banatului

Ministerul de Agricultură nu trebuie să uite că IN NICI UN CAZ nu va putea impune țăranilor procurarea acestor pietre, pentru bunul motiv că nici căiri și în nici o lege sau regulament nu se prevede o astfel de obligație pentru țărani. Or, dinul ar fi ilegal și am sfârșit pe plugarii bănteani să NU-L EXECUTE, fiindcă nimeni n'ar avea curajul să se expue — fit pentru firma Vignali și Cambara. fie pentru orice alt speculant.

Asfentăm răspunsul Ministerului de Agricultură. — L. T. —

EROII NEAMULUI MAI SERVESC ȘI DUPA MOARTE

Ni se relatează din Brăila, un fapt de o extremă gravitate și a nume că d. maior Ionel Teianu fost prefect, fost primar și deputat, și-ar fi însușit aproape un milion lei, colecția pentru ridicarea unui monument al eroilor la Brăila.

Informatorii noștri — mai mult membrii ai comitetului pentru ridicarea monumentului — ne-au asigurat că vor reclama pe d. maior Teianu, parchetului, pentru abuz de încredere, intrucât nu vrea să dea socoteală de banii încasați, în calitate de președinte al aceluși comitet. Nu a convocat o adunare a comitetului de doi ani de zile, iar banii, i-a investit în afacerile d-sale personale.

Comitetul pentru ridicarea unui monument al eroilor brăileni, a luat fință în anul 1920. În urma intervenției acestui comitet, primăria locală a admis perceperea unei taxe speciale de trei lei pentru ficcare vechicul ce intră în obor. Această taxă se varsă d lui maior Teianu, personal, care este președinte al comitetului. Până azi au fost adunați peste un milion lei.

Deasemeni, primăria Brăila a subscris 500.000 lei, afară de alte subvenții particulare.

Din totalul acesta s'au dat 500.000 lei d-lui Oscar Spathe, sculptor pentru începerea lucrărilor.

Iar restul de bani se află în punga d-lui maior Teianu, care confundă banii monumentului, cu punga sa. Numai că zilele acestea se va judeca procesul de faliment ce i-a fost intentat. Dacă iese falit cine regulează această afacere?

Intrebăm parchetul de Brăila.

Chestiunea sanatoriului fostei Cruci roșii maghiare din Cluj

CLUJ, 8. — Ne-am ocupat în mai multe articole de chestiunea sanatoriului fostei Cruci roșii maghiare din Cluj, arătând cu date și acte ce nu sufăr desmăjire și acee sanatoriu nu poate fi predat alt cuiva decât filialei din Cluj a Crucii roșii române — așa cum de altfel a hotărât la început Ministerul Sănătății publice și ocrotirilor sociale.

Prin falsificări de procese verbale, prin intervenții politice și mai ales grație influenței nefaste a președintelui Crucii roșii d. Bals, sanatoriu a ajuns însă din nou sub conducerea unor medici particulari, care-l folosesc spre profitul lor personal. Opinia publică clujană e

Sau sustras medicamente dela depozitul central sanitar

Un functionar dela deozit a falsificat acte. Au ridicat medicamente de pe 3 milioane lei. Arestarea bandei

Un a. s. prezentat la depozitul central sanitar al armatei oarecari Marinescu care s-a drept plutonier la un regiment din Cluj. Marinescu a prezentat acte in care se impune ca sa se ridice dela depozit materiale medicale in valoare de 3 milioane lei. In momentul cand urma sa se predea marfa, Marinescu s-a prezentat suspect.

STRANS CU USA..

Directorul depozitului caruia i s-a prezentat suspect purtarea lui Marinescu a telefonat la comendantul bataliei si la consiliul de razboi al armatei II armata ca sa se trimita cate un delegat in cerceta.

Asa s-a prezentat la depozit d-nii Dimescu, comisar regal, si Vicol dela comendura.

Reprezentantii parchetului militar au anchetat pe „plutonierul” Marinescu, care strans cu usa a prezentat ca se numeste Dumitru Purice, om de serviciu la magazinul Leonida.

UN FUNCTIONAR AL DEPOZITULUI A FALSIFICAT ACTELE

Dumitru Purice a continuat a se prezenta la depozit, unde a prezentat ca este Dumitru Purice, om de serviciu la magazinul Leonida.

Informatiuni

Abonamentele la „Surentul”
LEI 700 pe an
350 „ 6 luni
200 „ 3 luni

Pentru Banci, Institutiuni si Administratii Publice, 1000 anual
Pentru străinatate, nu au 1700; luni 850; 3 luni 500.

Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

POLITICE
Democrația colegiului electoral
Camera de agricultură din județul Caras, a fost amânată pentru ziua de 12 Octombrie a. c.

D. Al. Lapedatu, ministrul afacerilor și ad-interim la finanțe, a plecat ieri la Brașov, unde va rămâne până luni 13 august 1928.

D. Inga, secretar general la Ministerul de Interne, a fost înlocuit din concediu de d-nii Stefan Popescu, director general al comptabilității, care fusese însărcinat cu funcțiile aceluia secretariat general.

JUDICIARE
D. Danil G. Crutescu, ajutor de judecător la judecătoria din județul Ialomița, a fost pus în disponibilitate.

AGRICOLE
Print-un jurnal al consiliului de ministri s-a hotărât ca materialul lennos aflat pe islanțele comunale constituite din proprietăți din pădurile din județul, să se facă în rate egale în termen de 5 ani.

Compania dramaică „Teatrul Nostru”
Parcol Otetelișanu
In fiecare seară
Succesul fără precedent

Moritz al II-lea
cu
A. Timică, Al. Ghibericon, C. Mădăraș, G. Lascu-Digranda, Anuța Cârje, Nelly Caraciana, Marieta Deculescu

ȘCOLARE
Ministerul de instrucție a dat decizie prin care se rechemă la catedrele lor toți membrii corpului didactic primar, detașați sau delegați în alte funcții.

Acastă rechemare se face pe 1 Septembrie 1928.

Membrii corp. didactic primar detașați ca inspectori ai activității culturale extrascolare, ca subverzi sau funcționari de birou la revizorate și inspectori școlari se rechemă la catedre.

Stefan Radici

Notițe biografice

Născut la 11 Iunie 1871, în satul Trebbajewo de lângă Sisaac (Croatia) Radici și-a făcut studiile universitare la Moscova, Praga și Paris, unde s-a pasionat mai ales după științele politice.

Calătorind adeseori prin Rusia și Boemia a venit în contact cu purtătorii ideii pan-slave, al cărei reprezentant s-a făcut în țara sa.

La sfârșitul anului 1904 întemeiază cu fratele său partidul țărănist-croat și ca deputat în Landtag (Saba) atrage atenția opiniei publice asupra sa.

După războiul mondial refuză să participe în delegația poporului croat, pentru creșterea regatului jugoslav, declarându-se opozant neîmpăcat împotriva Belgradului. Radici întemeiază atunci partidul republican-țărănist-croat, care la alegerile pentru Constituanta, din 28 Noiembrie 1920, a obținut 50 de mandate, ceea ce a avut ca urmare punerea sa în libertate, din închisoarea preventivă.

După indicația sa, deputații croați s-au obținut dela ședințele parlamentului. Partidul său a dobândit în alegerile din 1923, 70 de mandate.

Pentru a obține federalizarea Jugoslaviei, Radici căută sprijin la puterile străine, dar încercarea dă greș. Pleacă la Moscova, unde afiliază partidul republican-țărănist-croat la Internaționala țărănească.

Intorcându-se la Zagreb, în 1924 Radici provoacă căderea cabinetului Davidovici, printr-o extraordinară agitație republicană. Noul guvern Pacici, dizolvă partidul țărănist-croat și arestează conducătorii în frunte cu el. În timp ce i s-a deschis acțiune pentru pacifizarea cu Moscova, partidul câștigă 69 mandate, în alegeri.

Este pus în libertate în urma unui acord cu guvernul. Din cauza diferențelor de concepții însă, partidul radiciist a început din nou opoziția împotriva coaliției guvernamentale, care opoziție continuă și azi.

Cronica Judiciară

AFACEREA TERENURILOR PETROLIFERE DIN DAMBOVITA

Pe ziua de ieri, instrucția saferă a fost reluată la cabinetul 3, de către jude consilier Eug. E. aescu. Numeroase persoane, cu titlul de informatori, au fost citate, spre a se continua cercetările, dela punctul unde fuseseră luate acum o săptămână. Printre numeroși informatori, figurau și cei doi deputați.

Unul din actele noi este raportul parțial de expertiză, după de d. colonel Sebastian Georgescu de la Institutul geodezie.

Asupra punctului ce interesa instrucția, în lezătură cu chipul în care au fost ridicate planurile terenurilor luate în concesie de arestatul Zaharia și deputatul Gh. Tolea, — magistratul instructor a ascultat îndolung pe Zaharia și pe d. I. Tomescu, arestat și dânsul. Ei au fost apoi confrunțați cu d. col. Georgescu.

An mai fost ascultați: Gr. Zec din Ploesti, Serban Nicoloi din Denita, Gh. Scarlat și alții. Dintre martorii noi audiați, a fost d. Ion Lăzăanu, inșiner de mine.

Cercetările au durat până la orele 10 noaptea, urmând ca ele să fie reluate, la cabinet, în ziua de 14 August. Până la acea dată parchetul căruia i se va trimite astăzi dosarul complet, (cu adresa în revizua) va pune concluziile ce va zăsi de cuviință în urma unei minutionase examinări a elementelor adunate. Se va sta atunci cari sunt persoanele împotriva cărora se va deschide acțiune publică și pentru cari anume delict.

SUCCESIUNEA LUI TITUS ENACOVICI

Am anunțat ieri că trib. Ilfov a II, în completul său, a menținut sechestrul judiciar instituit prin ordonanță prezidențială asupra averii rămasă de pe urma defunctului Titus Enacovici — avere asupra căreia se urmează procese între rudele de sânge ale defunctului și moștenitoarea testamentară.

Un nou model de chioscuri pentru străzi și piețe

La biroul proprietății intelectuale a fost introdus o cerere de brevet, pentru un nou sistem de chioscuri.

Acceza sunt construite cu pereții în formă de vitrine în care se găsesc expuse vederi publicului, planul Orașului, numele străzilor, harta țării, mersul trenurilor, adresele autorităților și ale consilierilor, ordonanțe politicești vizitoare la străini și vizitatorii localității, programul școlilor etc.

Acest sistem de chioscuri rezolvă atât problema orientării, cât și pe aceea a înlocuirii treptate a urâtelor construcții de azi.

Sperăm că Primăria Capitalei va instala cel puțin în câteva centre mai aglomerate, un număr oarecari de asemenea chioscuri a căror utilitate este evidentă.

Grav accident de automobil lângă Bacău

1 MORT. — 5 RĂNIȚI GRAV
Bacău, 9. — Azi dimineață, automobilul cu No. 154, s'a răsturnat în apropiere de gara Fântânele.

Pasagerii, în număr de 4, au fost grav răniți. Unul din ei, student, a sucombat azi după amiază.

Șoferul, grav rănit și el, a fost transportat, în agonie, la spitalul din Roman.

Se anchetează cauzele accidentului.

Călugar arestat

IASI, 9. — În urma creerii Mitropoliei a fost arestat călugărul Alex. Spivac dela mănăstirea Buciumul. El împărțea calendarul pe stil vechi și cărți religioase ale soc. „Baldur” în care se agita contra noului calendar.

„ROMANIA”

Societate Anonimă Română de Asigurări Generale
Capital social Lei 15.000.000
REASIGURATORI ANGO-AMERICANI
cu fonduri de garanție de 100.851.572 dolari sau cc. 20 miliarde Lei
Vice-Președinte :
D-l I. Panaitescu Deputat, fost Director general al Siguranței Statului
Consilieri

V. Miculescu, avocat, Deputat
Director la Oficiul Economic al României
Aurel Butu, proprietar, mare agricultor, Președintele Sindicatului Agricol Constanța
I. Dacu, Administrator Delegat al Societății „România”
Combinățiuni noi pentru asigurări de:

Incendiu, Transport, Grindină, Furt Mortalitatea vitelor, Asigurări agricole
In urma nouilor contracte de reasigurare, încheiate cu mari societăți engleze, franceze și germane a creat pentru întâia dată în țară

Asigurarea Populară de Viață Tip Aur
garantând primele plătite cu rentă stabilizată la aur și cu amortizment lunar în valoare de
Lei 226.219.600. — pe an

Cereți prospecte Direcțiunei Generale, București Str. Doamnei No. 27 sau Reprezentanților și Agenților autorizați
Reprezentanți și agenți cu garanții serioase se primesc în localități unde Societatea nu are reprezentant.

Raidul Micei Înțelegeri

IN FRUNTEA CONCURENȚILOR ESTE UN AVIATOR ROMÂN

SOSIREA LA BELGRAD
BELGRAD, 9. (Rador). — Azi dimineața la orele 7 și 3 minute a sosit la aerodromul din localitate, primul avion pilotat de aviatorul român Ștefan Ștefănescu. Al doilea avion sosit este avionul jugoslav pilotat de aviatorul Brăhășnik, care a sosit la ora 7 și 30 minute. Partul avioanelor care iau parte la raidul Micei Antante și al Poloniei sunt așteptate să sosită dintr-un moment intr-ă.

SOSIREA LA PRAGA
Praga 9 (Rador). — La concursul aviatic, primul sosit la Praga a avionul pilotat de locotenentul Ștefănescu, având observator pe colonelul Protopopescu. Avionul românesc, a sosit cu o jumătate de oră înaintea tuturor celorlalte avioane. Singura echipa românească a sosit cu efectul complet. Măine va fi ultima probă de atitudine. Până acum, pentru primul loc luptă numai România și Cehoslovacia.

Mussolini și pierderea echipajului submarinului „F. 14”
ROMA, 9 (Rador). — D-l Mussolini a adresat amiralului Foschini, comandantul diviziei speciale vaze următoarea telegramă :
Am urmărit cu mult atenție și îngrijorare opera de salvarea submarinului „F. 14”. Cu profundă durere am aflat știrea pierderii întregului echipaj, pierdere ce a avut loc cu toate că opera de salvarea submarinului a fost condusă cu energie plină de înalta și cu rapiditate excepțională. Poporul italian deplânge moartea mateloților submarinului „F. 14”, morți la locul de onoare îndeplinindu-și datoria față de patrie.

Scandalul dela Primărie și indolența serviciului sanitar

Halul de murdărie al Capitalei noastre mult oropsită, a ajuns la disperare. Cetățenii nu știu ce să facă pentru a convinge pe d. dr. Costinescu că este absolută nevoie de a conduce seriosă a treburilor comunale.

Dăm mai jos următoarea scrisoare primită ieri :
Stimate Domnule Director,
Vaș rămâne nespus de mult reușescător dacă ați întreba prin câteva rânduri în ziarul d-voastră pe domnul primar al Capitalei următoarele :

1) Ce măsuri înțelege să ia d-sa împotriva firmei Capșa & Cie., care a găsit cu cale să înșelăze în strada Lascar Catargiu No. 15, lângă legațiunea franceză, deci în plin centru al orașului, o crecătoare de porci de unde se răspândește un miros greu ce infectează aerul și pune în pericol sănătatea locatarilor vecini.

2) Ce măsuri a luat serviciul sanitar al orașului căruia într-o serie de petiții i s'au adresat plângeri în acest sens ?
Noi știm că în anumite sectoare ale orașului cetățeanul nu are voie să înșelăze un singur porc și cu atât mai mult ne surprinde faptul că numite firme fi este îngăduit să aibă o întreagă porcărie.

Epidemiile fac ravagii la Galați

GALAȚI, 8. — Organele superioare ale serviciului sanitar local au fost puse în cunoștință de către centrele sanitare din suburbii că anumite localități au fost contaminate de epidemii. Într-o parte organele superioare ale serviciului sanitar au început rații de control descoperind numeroase cazuri de scarlatină, parte declarate și parte nedecarate.

Față de această situație, serviciile sanitare au fost puse imediat în funcțiune, izolându-se cazurile declarate.

Pe de altă parte avându-se informațiuni că printre elevii coloniei de școlari din Tg. Ocna sosită în localitate pentru a vizita orașul nostru, s'au ivit câteva cazuri suspecte de tifos exantematic, organele sanitare au instituit de urgență, o carantină chiar în gara de pasageri izolându-se vagoanele coloniei.

Sau constatată într-o vedură 4 cazuri de tifos exantematic. Față de această situație colonia școlară din T. Ocna a fost oprită de a intra în oraș. Comitetul de control polițienesc au început cercetări minutionase pentru a se descoperi cazurile ivite și nedecarate.

În cursul acestei săptămâni va avea loc în localul Primăriei o întrunire a consiliului superior de igienă a orașului Galați. Aceleași măsuri au fost luate și la barie-

Nobile în audiență la Mussolini

Roma 9 (Rador). — D. Mussolini a primit azi în audiență pe generalul Nobile care i-a făcut cu această ocaziune prima dare de seamă asupra condițiilor în care s'a produs neafrugiul dirijabilului „Italia”.

Turburările din Nica-ragua

Londra, 9. (Rador). — În localitatea Puerto Cabezas din Nicaragua, a avut loc o ciocnire între trupele regulate și rebelii parizani ai generalului Sandino. Din ambele părți au fost victime. Trupele americane au avut un soldat mort și trei răniți, iar rebelii au avut zece morți și trei răniți.

Lew ne face înconjurul lumii cu avionul

BERLIN, 9 (Rador). — Aviatorul Lewine a cumpărat un avion tipul lui «Bremen», cu care intenționează să facă înconjurul lumii împreună cu aviatorul Acosta și Miss Bell.

Abrogarea tratatelor dintre China și Japonia

LONDRA, 9. (Rador). — Din Pe-king se anunță că ministrul japonez din localitate a predat ministrului de Externe al guvernului naționalist, răspunsul Statelor-Unite prin care se confirmă primirea notei din 19 Iulie a. c. relativo la abrogarea tratatelor dintre China și Japonia, pe ziua de 20 Iulie cor., și la tratamentul străinilor aflați în China în timpul perioadei încheierii noului tratat.

D. Mitru, noul director s'a instalat la școală. Profesorii recunosc însă director tot pe d. Bărsănescu.

Scandalul dela școala normală din Iași

IASI. — Inlocuirea brutală a d-lui Bărsănescu din conducerea școlii normale a fost primită cu un protest din partea profesorilor.

D. Mitru, noul director s'a instalat la școală. Profesorii recunosc însă director tot pe d. Bărsănescu.

Grav accident de automobil lângă Bacău

1 MORT. — 5 RĂNIȚI GRAV
Bacău, 9. — Azi dimineață, automobilul cu No. 154, s'a răsturnat în apropiere de gara Fântânele.

Pasagerii, în număr de 4, au fost grav răniți. Unul din ei, student, a sucombat azi după amiază.

Șoferul, grav rănit și el, a fost transportat, în agonie, la spitalul din Roman.

Se anchetează cauzele accidentului.

Călugar arestat

IASI, 9. — În urma creerii Mitropoliei a fost arestat călugărul Alex. Spivac dela mănăstirea Buciumul. El împărțea calendarul pe stil vechi și cărți religioase ale soc. „Baldur” în care se agita contra noului calendar.

Un nou model de chioscuri pentru străzi și piețe

La biroul proprietății intelectuale a fost introdus o cerere de brevet, pentru un nou sistem de chioscuri.

Acceza sunt construite cu pereții în formă de vitrine în care se găsesc expuse vederi publicului, planul Orașului, numele străzilor, harta țării, mersul trenurilor, adresele autorităților și ale consilierilor, ordonanțe politicești vizitoare la străini și vizitatorii localității, programul școlilor etc.

Acest sistem de chioscuri rezolvă atât problema orientării, cât și pe aceea a înlocuirii treptate a urâtelor construcții de azi.

Sperăm că Primăria Capitalei va instala cel puțin în câteva centre mai aglomerate, un număr oarecari de asemenea chioscuri a căror utilitate este evidentă.

SUCCESIUNEA LUI TITUS ENACOVICI

Am anunțat ieri că trib. Ilfov a II, în completul său, a menținut sechestrul judiciar instituit prin ordonanță prezidențială asupra averii rămasă de pe urma defunctului Titus Enacovici — avere asupra căreia se urmează procese între rudele de sânge ale defunctului și moștenitoarea testamentară.

AFACEREA TERENURILOR PETROLIFERE DIN DAMBOVITA

Pe ziua de ieri, instrucția saferă a fost reluată la cabinetul 3, de către jude consilier Eug. E. aescu. Numeroase persoane, cu titlul de informatori, au fost citate, spre a se continua cercetările, dela punctul unde fuseseră luate acum o săptămână. Printre numeroși informatori, figurau și cei doi deputați.

Unul din actele noi este raportul parțial de expertiză, după de d. colonel Sebastian Georgescu de la Institutul geodezie.

Asupra punctului ce interesa instrucția, în lezătură cu chipul în care au fost ridicate planurile terenurilor luate în concesie de arestatul Zaharia și deputatul Gh. Tolea, — magistratul instructor a ascultat îndolung pe Zaharia și pe d. I. Tomescu, arestat și dânsul. Ei au fost apoi confrunțați cu d. col. Georgescu.

An mai fost ascultați: Gr. Zec din Ploesti, Serban Nicoloi din Denita, Gh. Scarlat și alții. Dintre martorii noi audiați, a fost d. Ion Lăzăanu, inșiner de mine.

Cercetările au durat până la orele 10 noaptea, urmând ca ele să fie reluate, la cabinet, în ziua de 14 August. Până la acea dată parchetul căruia i se va trimite astăzi dosarul complet, (cu adresa în revizua) va pune concluziile ce va zăsi de cuviință în urma unei minutionase examinări a elementelor adunate. Se va sta atunci cari sunt persoanele împotriva cărora se va deschide acțiune publică și pentru cari anume delict.

AFACEREA TERENURILOR PETROLIFERE DIN DAMBOVITA

Pe ziua de ieri, instrucția saferă a fost reluată la cabinetul 3, de către jude consilier Eug. E. aescu. Numeroase persoane, cu titlul de informatori, au fost citate, spre a se continua cercetările, dela punctul unde fuseseră luate acum o săptămână. Printre numeroși informatori, figurau și cei doi deputați.

Unul din actele noi este raportul parțial de expertiză, după de d. colonel Sebastian Georgescu de la Institutul geodezie.

Asupra punctului ce interesa instrucția, în lezătură cu chipul în care au fost ridicate planurile terenurilor luate în concesie de arestatul Zaharia și deputatul Gh. Tolea, — magistratul instructor a ascultat îndolung pe Zaharia și pe d. I. Tomescu, arestat și dânsul. Ei au fost apoi confrunțați cu d. col. Georgescu.

An mai fost ascultați: Gr. Zec din Ploesti, Serban Nicoloi din Denita, Gh. Scarlat și alții. Dintre martorii noi audiați, a fost d. Ion Lăzăanu, inșiner de mine.

ULTIMA ORA

In jurul sărbătoririi Unirii Ardealului ȘTIRI POLITICE După moartea lui Ștefan Radici

Constatarea dela Ministerul cultelor a fost un balon de incercare?

Guvernul se refugiază la adăpostul „Astrei“

Am relatat la timp constituirea secretarilor generali, care a avut loc la ministerul cultelor și artelor, sub președinția d-lui Al. Lăpedatu și având drept scop începerea preparativelor pentru sărbătorirea împlinirii a zece ani dela Unirea cu Ardealul și Banatul.

După cum era de prevăzut — și după cum am arătat, de altfel, și noi din primul moment — o violență polemică s'a încins între guvern și național-fărăniști în jurul acestei proiectate sărbătoriri.

până în Ianuarie, chestiunea sărbătorii naționale dela 1 Decembrie formează obiectul unor permanente particulări.

Așa cum se prezintă situația, este evident că nu se mai poate forța nota în Ardeal, print' o sărbătorire a Unirii, care ar urma să fie făcută nu numai fără participarea d-lor Iuliu Maniu, Vaida-Voevod, Ciceo Pop, etc., ci chiar împotriva campaniei, pe care membrii vechiului partid național nu vor pregeta s'o deslăștue.

Or, evident, guvernul nu are nici cel mai mic interes să creeze izvoare de nouă frământări, așa încât nu pare deloc corespunzătoare realității afirmația „Viitorului“, de care ne ocupăm mai sus.

Adevărul e, — după câte ni se spune, — că prin constituirea secretarilor generali, care a provocat polemica în jurul sărbătoririi Unirii, s'a voit să se lanseze un balon de incercare, menit să provoace o precizare a atitudinii național-fărăniștilor față de proiectele festive ale guvernului.

ședintele marelui societăți culturale transilvănene „Astra“.

Pentru a putea sărbători Unirea Ardealului, fără participarea național-fărăniștilor, guvernul are intenția să se pună la adăpostul „Astrei“, ceea ce coincide și cu interesele d-lui Goldiș, care se află în mare animozitate cu național-fărăniștii, după cum au dovedit-o eve-

D. VASILE GOLDIȘ

nimentele relativ recente dela Temeșoara.

In consecință, „Astra“ urmează să organizeze sărbătoarea, iar guvernul se va lăsa... irvitat.

In aceste condiții nu se speră să se ocolească dificultățile politice ce ar surveni în jurul comemorării proiectate pentru 1 Decembrie.

Rămâne de văzut dacă național-fărăniștii se vor lăsa convinși de acest expedient și mai ales dacă membrii „Astrei“ — în majoritate partizani ai d-lui Maniu — vor fi de acord cu serviciul, pe care d. Goldiș vre să-l facă guvernului, în calitate de președinte al Societății.

Asupra agenției „Rador“

Am luat deunăzi apărarea agenției Rador, când îi s'a reproșat că n'a transmis presei interne nota de răspuns a guvernului român către Cicerin. Suntem nevoiți în schimb, să relevăm astăzi chipul absolut imperfect în care aceeași agenție ne furnizează știri externe de mare importanță, ca de pildă aceea a morții lui Radici.

Deși Ștefan Radici a sucombat Mercuri, la 9 seara, știrea morții lui nu ne-a fost trimisă de Rador în cursul nopții, ci abia a doua zi dimineața.

Să nu ni se spună că transmiterea ei la vreme nu ar fi fost posibilă, fiindcă toate zărilele având servicii telegrafice particulare, au primit știrea dela corespondenții lor din Belgrad, încă la 11 seara.

Ar fi de dorit ca, măcar pentru evenimentele ce se petrec în imediata noastră apropiere, să fim informați la timp și prețis de agenția Rador, care — dragă Doamne! — deține monopolul informării noastre interne.

Sau nu cumva tocmai monopolul acesta este cauza indiferenței, cu care Radorul își tratează clienții?

Presă și întreaga Iugoslavia regretă moartea fruntașului croat. Ședința de doliu a Camerei

Belgrad, 9 (Rador). — Din Zagreb se anunță că în momentul morții lui Radici, singurul om politic care s'a găsit la căpătâiul bolnavului a fost d. Vlada Macek, deputat și vicepreședinte al partidului țărănist croat, unul dintre cei mai intimi colaboratori ai defunctului. D. Macek a declarat reprezentanților presei din Zagreb că Radici nu a lăsat nici un testament politic scris, însă că direcțiile politice sale sunt bine cunoscute. D-sa a adăugat că trebuie să se mențină absolută ordinea și să se păstreze cei mai mari calm, aceste atitudini constituind cea mai bună manifestare a doliului pentru dispariția marelui pacifist care era Radici. In cursul nopții direcția partidului țărănist croat a adresat tuturor organizațiilor partidului, o circulație prin care le invită să păstreze calmul și să respecte ordinea, recomandându-le totodată să evite orice manifestare împotriva celorlate partide politice. In timpul nopții trecute, personalitățile coaliției țărăniștii, printre care și d-nii Pribicevi și Trumbic, au defilat înaintea rămășițelor pământești ale defunctului.

CONDOLEANȚELE

Belgrad 9 (Rador). — Toate grupurile parlamentare au adresat familiei lui Radici și direcției partidului țărănist croat telegrame de condoleanțe.

Belgrad 9 (Rador). — Ziarele anunță că Consiliul Municipal din Belgrad se va întruni, în ședință extraordinară, în care se va trimite familiei defunctului Radici o telegramă de condoleanțe.

Belgrad 9 (Rador). — D. Koroseț, președintele Consiliului de ministri, precum și toți șefii grupurilor parlamentare au adresat familiei defunctului Radici telegrame de condoleanțe.

Belgrad 9 (Rador). — Din Zagreb se anunță că profesorul Joyrak, care a îmbalsămat pe d. Radici, imediat după terminarea acestei operații, a declarat zărilor că moartea pacientului, produs în primul rând, din cauza marelui slăbiciuni a inimii, ca urmare a diabetului de care suferea de mai mult timp, n-avea nicio legătură cu știrea pe care Radici le-a primit la 20 Iunie, erau aproape complete decedate deci nu au putut fi cauza directă a morții.

CAND ARE LOC INMORMANTAREA LUI RADICI

Belgrad 9 (Rador). — Știri soșite din Zagreb până azi la orele 12, anunță că direcția partidului țărănist croat a decis ca înmormântarea lui Ștefan Radici să aibă loc Duminică la orele 10 dimineața. Corpul său, — care a fost îmbalsămat de profesorul Joulek, va fi transportat azi la orele 4 după amiază, la casa partidului țărănist, — unde va rămâne expus până la înmormantare. De asemenea se anunță că magazinele, cafelele, restaurantele, etc., sunt închise de azi dimineață dela orele 9 în semn de doliu pentru moartea lui Radici. Bursa din Zagreb nu a trimis ședință astăzi pentru același motiv. O mare mulțime circula pe străzi, însă păstrează un calm complet.

APEL LA ORDINE

Belgrad, 9 (Rador). — D. Zagreb se anunță că comitetul țărănistă-democrat, a adresat populației un apel, prin care o invită să păstreze calmul ordinea cea mai desăvârșită.

O DESMINTIRE A AGENȚIEI „RADOR“

Agencia „Rador“ primește din sursă oficială spre publicare următorul comunicat: „Ulene ziere românești, așror bună credință a fost de gur surprinsă, publică știri care alarmează asupra tuaiunii din Iugoslavia. Toate informațiunile primite până acum ne îndreptesc să spunem că e vorba de o camuflaj tendințioasă și că ordinea cea mai perfectă domnește în regatul vecin. Această inducere în eroare presei române este cu totul gretabilă: că nu găsește a mai mică justificare în lupta noastră internă, căci singura dorință pe care o avem, este sigur aceea de a vedea domnia lui Ștefan Radici în deplină prosperitate în regatul vecin și aliat.“

D. CICEO POP

Partidul național-fărănesc contestă cu îndărărire guvernului liberal dreptul de a patrona aceste sărbători, iar guvernul răspunde vărtos, prin oficiosele sale, contestând că... d. Iuliu Maniu reprezintă Ardealul.

Și totuși, situația nu este așa de simplă, încât să poată fi rezolvată print' o polemică de presă.

O RECUNOASTERE A TERE-NULUI

In adevăr, cu toată triumfală afirmarea a „Viitorului“ de aseară, care anunță că sărbătorile vor avea totuși loc și încă cu mare străduire, avem motive să credem că în cercurile guvernamentale — serioase — în care, firește, se speră o rămânere la putere cel puțin

ROLUL D-LUI GOLDIȘ

Sondajul a fost eficace: partidul național-fărănesc și-a precizat punctul de vedere, așa cum se știe. Rămâne de văzut ce va face guvernul față de această atitudine.

După informațiunile noastre, YA RENUNTA LE SERBARI. Inșă numai în chip formal: fiindcă, în fapt, ele vor avea loc, și anume CU CONCURSUL ALTOR ADVERSARI ai partidului național-fărănist în Ardeal, în speță, CU CONCURSUL AVERESCANILOR ARDELENI.

Îată în ce constă acest sprijin efectiv de care guvernul are aerul să fie sigur.

Se știe că d. Vasile Goldiș, unul din înfăptuitorii Unirii alături de d-nii Maniu, Vaida etc., este pre-

D. VASILE GOLDIȘ

nimentele relativ recente dela Temeșoara.

In consecință, „Astra“ urmează să organizeze sărbătoarea, iar guvernul se va lăsa... irvitat.

In aceste condiții nu se speră să se ocolească dificultățile politice ce ar surveni în jurul comemorării proiectate pentru 1 Decembrie.

Rămâne de văzut dacă național-fărăniștii se vor lăsa convinși de acest expedient și mai ales dacă membrii „Astrei“ — în majoritate partizani ai d-lui Maniu — vor fi de acord cu serviciul, pe care d. Goldiș vre să-l facă guvernului, în calitate de președinte al Societății.

larăși calomniul...

Postul de emisie radioindigenă dela Budapesta duce împotriva țării noastre o campanie sistematică. In fiecare seară, unde herziene transmit discursuri maghiare, în care România este luată în bătaie de joc, pentru diverse motive, ca de pildă:

— că direcția noastră sanitară este în așa hal, încât din spitalele noastre fug leproși și colindă liberi prin țară;

— că încă n'am izbutit să facem stabilizarea monedei noastre, pe când ei, Ungurii, deși au țară mică și sărăcită de război și revoluție, au făcut-o de mult;

— că, în sfârșit, România nu are încă un post serios de emisie radiofonică.

Ne calomniază străinii? Ce zice Viitorul? In ce ne privește noi ne acoperim obrazul de rușine.

Puternicul incendiu dela moara Halberstadt

Căderea distrusă. 47 vagoane cu grâu căzute pradă flăcărilor. Panica printre locatari. Ancheta asigurată pentru suma de 20 milioane lei.

Aseară la ora 9, un puternic incendiu a izbucnit la «Moara Nouă» proprietatea d-lui Halberstadt, din șos. Colentina 61, moară construită în 1899.

asigurată pentru suma de 20 milioane lei. Pagubele sunt însă mult mai mari. Au fost ridicate registrele morii și biroul, singurul care a scăpat de urgia flăcărilor și care a fost sigilat.

SOSIREA AJUTOARELOR

Imediat ce s'a anunțat incendiul au sosit posturile de pompieri «Central» sub comanda d-lui locot. Petalean. «Foișor» și «Cometa».

LOCALIZAREA INCENDIULUI

La ora 12 noaptea, pompierii au reușit să localizeze focul, iar pericolul de întinderea lui a fost înlăturat.

PANICA PRINTRE LOCATARI

Vântul care împrăstia flăcările și scânteele a produs o panică de nedescris printre locatarii din vecinătatea morii.

CE A ARS

«Moara Nouă» a d-lui Halberstadt a fost transformată în ultimul timp în societate în nume colectiv.

Din construcțiile morii au fost salvate numai birourile așezate pe partea stângă a morii și o magazie de materiale.

Au fost mistuite de flăcări cele două magazine cu făină și cereale. Moara propriu zisă, sala mașinelor, sala motoarelor și alte două magazine mari.

Au fost salvat un cazan cu păcură.

SOSIREA AUTORITAȚILOR

La locul incendiului au sosit d-nii procuror general D. Cernescu, prim-procuror Codin Ștefănescu, jude instructor Stănescu, procuror Grigoriu, general Păltineanu, comandantul pieții, colonel Pohrib, inspectorul pompierilor, inspector Ghișea Ionescu, căpitan Nicol și comisar Simionescu.

O EXPLOZIE

La ora 12 a făcut explozie un cazan mic cu păcură și rezervorul cu apă s'a prăbușit.

ANCHETA

D. judecător de instrucție a anchetat pe loc mai mulți lucrători cari se aflau la moară.

Moara funcționa neîntrerupt și în 24 ore măcina 7 vagoane cu grâu.

Mecanicul morii a declarat că focul a fost observat în sala unde au fost instalate ciuruitoarele și apoi s'a întins la restul morii.

In moară se aflau depozitate 35 vagoane cu grâu și 12 cu făină, cari au căzut pradă flăcărilor.

Intreaga moară a fost

Două condamnări la moarte la Moscova

Paris, 9 (Rador). — O știre primită din Moscova anunță că doi directori de fabrică, implicați în afacerea vinicolă, au fost condamnați la moarte.

Alte isprăvi ale lui Victor Găinațos

Un corespondent ocazional ne comunică unele interesante isprăvi ale lui Victor Antonescu Găinațos pe „domeniile“ d-sale din comuna Vișnești, de lângă Alexandria.

Cică la moșia lui Găinațos — care este șeful liberalilor din Teleorman — sunt concentrați șapte cantonieri plus întregul personal al uzinei electrice din Alexandria, în cap cu șeful ei, toți lucrând de zor la instalarea luminii electrice în conacul bufonului financiar.

Iar la via lui Găinațos funcționează ca paznic o oarecare Dumitru Tendere, care este însă trecut în statul cantonierilor Alexandriei și Primăria orașului îi plătește.

Nu ne îndoiim că cele de mai sus corespund realității; precedentele sunt sărbătorite pentru Găinațos. Amantul comisionanelor a confundat la Paris, în operația realității rentelor, interesele țării cu interesele d-sale personale; de ce să nu confunde la Vișnești funcționarii Statului cu slugi de conac?

Ne întrebăm însă ce părere are ministerul de Interne asupra chipului ciudat, în care primarul Alexandriei înțelege să-și îndeplinească oficial, punând funcționarii comunei la dispoziția lui Victor Antonescu Găinațos?

Atacarea terenurilor petrolifere

Nici eri nu s'a întâmplat nimic la Palatul de justiție, în afacerea terenurilor petrolifere din Dâmbovița.

Erau citate 16 persoane, printre care și cei doi deputați liberali de Dâmbovița, d-nii Gr. Tolea și I. Irimescu-Căndești.

Judele instructor a ascultat numai pe cățiva, amânând continuarea cercetărilor pentru Marți. Așa încât, armonia în guvern, de care vorbea comunitatul oficial de eri, nu mai poate fi pusă la îndoială. D. Ștefan Popescu s'a împăcat cu situația, după cum o confirmă și d-sa într-o notă din Universul de eri, în care «situația» este denumită «C. Dumitriu».

Pentru independența Africii de Sud

Londra 9 (Rador). — Din Pretoria (Transvaal), se anunță că în urma discuțiilor anute, în decursul cărora unii delegați au continuat să se declare favorabili completei separări de Imperiul englez, congresul naționalist din Transvaal, a votat un amendament propus de naționaliști, prin care se acceptă declarația conferinței engleze din 1926. Naționaliștii se angajează să lupte pentru independența și suveranitatea Africii de sud. Printre toate mijloacele legale, ei se angajează să lupte împotriva oricărei tentative ce s'ar face pentru restrângerea drepturilor libertății în

SCUPCINA ȘI MOARTEA LUI RADICI

Belgrad 9 (Rador). — In ședința de azi a Scupcinei, vice-președintele Scupcinei, d. Kujundžić, a luat cuvântul spre a anunța moartea la Zagreb ieri seara la orele 8 a deputatului Ștefan Radici, șeful partidului țărănist croat. In alcuște furt, d-sa a adus omagii memoriei defunctului, spunând între altele: «Defunctul a participat în mod activ la lucrările Adunării Naționale. El și-a atras atenția generală prin cunoașterea desăvârșită a nevoilor poporului, precum și prin dragostea sa către țărani și popor. Intreaga populație a țării, împărtășește sentimentele reprezentanților ei, și participă la doliul care ne-a lovit».

Oratorul a cerut Camerei să dea cuvântul omagiu memoriei defunctului, spunând împreună cu el: «Fie țărâna ușoară lui Ștefan Radici, odihnească-se în pace». In semn de doliu Camera s'ridicat ședința. Viitoarea ședință a Camerei va avea loc mâine dimineață la orele 9.

Dezastrul vulcanic din insula Paloeweh

Londra 9 (Rador). — O telegramă oficială primită din Batavia, anunță că pasagerii vaporului «Merel», au asistat la scena dezastrului vulcanic care a avut loc în noaptea de 4 spre 5 August în insula Paloeweh, situată la Nord de Flores (Indiile neerlandeze), când numita insulă a fost parțial distrusă de erupția vulcanului Rakatinda. Șase sute din apropierea Vulcanului au fost complet incendiate. Numărul persoanelor arse de vii este evaluat la 1000, iar al celor rănite de pietrele aruncate de vulcan, se ridică la 600. Din cauza cutremului de pământ care a însoțit erupția, cea mai mare parte a insulei s'au scufundat în mare, cauzând alte victime. Restul populației, în număr de circa 5000 persoane este salvată. Se crede că-nouă vapoare indigene au naufragiat împreună cu ochi pagile lor.

Evenimentele din Iugoslavia și cercurile noastre politice

Un semnificativ articol al d-lui N. Iorga

Moartea lui Ștefan Radici, cu toate gravele ei consecințe politice, a produs o generală consternare în lumea noastră politică.

Regretele național-fărăniștilor sunt pentru omul, pe care l-au cunoscut și apreciat și cu ale cărui concepții sociale se simțea înfrățit, mai ales în urma congresului agrarian de astă-primăvară, dela Praga, unde delegația național-fărăniștii română a avut permanent și asiduă contact cu delegația iugoslavă, condusă de Radici.

Comitetul de acțiune al coaliției țărănișto-democratice a resins propunerea guvernului de a se face lui Radici funeralii naționale.

Intr-o epocă, când oamenii politici mergeau rar la șate spre a cere concursul politic țărănilor, Radici a trecut pragul căminelor sătecelor și bogățiilor, necerând nimic pentru el, ci totul pentru țărani. Când a venit liberarea de sub jugul străin, și Serbia a intrat în demnitate democratică în toată țara, Radici a cules sufragiile țărănilor pe care el i-a educat. Mai mulți ani de muncă de interesată, și-au dat roadele lor. Desi important și complex, acesta este singurul rezultat pozitiv obținut de marea tribun popular.

Arhiepiscopul din Bosnia, Sarici a declarat că Radici sese ales de Providența divină ca șef al partidului croat.

Corespondentul din Zagreb al «Unionei Telegrafice», a cerut mai multor personalități politice părerea lor asupra situației create prin moartea lui Ștefan Radici. Un om politic croat, dar care nu aparține partidului radiciștii, a declarat că moartea șefului reprezentativ al poporului croat înseamnă o pierdere ireparabilă pentru partidul său și va avea cu siguranță o influență gravă asupra situației.

Arhiepiscopul din Bosnia, Sarici a declarat că Radici sese ales de Providența divină ca șef al partidului croat.

Corespondentul din Zagreb al «Unionei Telegrafice», a cerut mai multor personalități politice părerea lor asupra situației create prin moartea lui Ștefan Radici. Un om politic croat, dar care nu aparține partidului radiciștii, a declarat că moartea șefului reprezentativ al poporului croat înseamnă o pierdere ireparabilă pentru partidul său și va avea cu siguranță o influență gravă asupra situației.

Sucesiunea lui Radici

In jurul morții șefului croat, «L'Independance Roumaine» de aseară, dă următoarele interesante amănunte:

Corespondentul din Zagreb al «Unionei Telegrafice», a cerut mai multor personalități politice părerea lor asupra situației create prin moartea lui Ștefan Radici. Un om politic croat, dar care nu aparține partidului radiciștii, a declarat că moartea șefului reprezentativ al poporului croat înseamnă o pierdere ireparabilă pentru partidul său și va avea cu siguranță o influență gravă asupra situației.

Arhiepiscopul din Bosnia, Sarici a declarat că Radici sese ales de Providența divină ca șef al partidului croat.

Corespondentul din Zagreb al «Unionei Telegrafice», a cerut mai multor personalități politice părerea lor asupra situației create prin moartea lui Ștefan Radici. Un om politic croat, dar care nu aparține partidului radiciștii, a declarat că moartea șefului reprezentativ al poporului croat înseamnă o pierdere ireparabilă pentru partidul său și va avea cu siguranță o influență gravă asupra situației.